

Державний комітет статистики України

Про соціально-економічне становище України

за січень—вересень 2010 року

Київ

КОРОТКІ ПІДСУМКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНОВИЩА УКРАЇНИ

Промисловість. У вересні 2010р. випуск промислової продукції зріс як до попереднього місяця (на 2,9%), так і до вересня 2009р. (на 10,2%). За підсумками 9 місяців п.р. приріст промислового виробництва становив 10,8%.

Сільське господарство. У січні–вересні 2010р. загальне виробництво продукції сільського господарства порівняно з відповідним періодом 2009р. скоротилося на 1,3%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – на 3,2%, а в господарствах населення – залишилося на рівні 9 місяців 2009р. Обсяг продукції сільського господарства в усіх категоріях господарств у фактичних цінах, за розрахунками, склав 140,5 млрд.грн.

Будівництво. У січні–вересні 2010р. виконано будівельних робіт на суму 26,8 млрд.грн., що у порівнянних цінах становить 87,4% проти січня–вересня попереднього року.

Транспорт. За січень–вересень 2010р. підприємствами транспорту перевезено 548,6 млн.т вантажів, що на 10,4% більше, ніж за січень–вересень 2009р. Вантажооборот зріс на 8,7% і становив 293,2 млрд.ткм. Послугами пасажирського транспорту скористалися 5,1 млрд. пасажирів, виконано пасажирську роботу в обсязі 98,5 млрд.пас.км, що складає відповідно 92,3% та 98,1% від обсягів січня–вересня 2009р.

Зовнішня торгівля. Обсяги експорту та імпорту товарів України за січень–серпень 2010р. становили 31590,6 млн.дол. США та 36231,5 млн.дол. і збільшились порівняно з відповідним періодом попереднього року на 33,2% та на 31,8%. Від’ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами – 4640,9 млн.дол. (за січень–серпень 2009р. також від’ємне – 3786,2 млн.дол.).

Оптова торгівля. Обороти підприємств оптової торгівлі за січень–вересень 2010р. склав 686,6 млрд.грн. Фізичний обсяг оптового товарообороту порівняно з січнем–вереснем 2009р. збільшився на 2,4%.

Роздрібна торгівля. Обороти роздрібної торгівлі (включаючи роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за січень–вересень 2010р. становив 376,9 млрд.грн., що на 5,1% більше обсягу січня–вересня 2009р. У структурі обороту роздрібної торгівлі на організовані та неформальні ринки припадало 31,1%.

Ціни. Індекс споживчих цін у вересні 2010р. зафіксовано на рівні 102,9%, з початку року – 107,4%; індекс цін виробників промислової продукції – відповідно 100,1% та 115,2%.

Заробітна плата. Середньомісячна номінальна заробітна плата штатного працівника за січень–серпень 2010р. становила 2160 грн. і зросла порівняно з відповідним періодом попереднього року на 19,2%. У серпні порівняно з липнем розмір заробітної плати зменшився в середньому на 3,7%, а відносно липня 2009р. збільшився на 21,1%.

Середня номінальна заробітна плата штатного працівника у серпні п.р. дорівнювала 2280 грн., що у 2,6 раза вище рівня мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму на одну працездатну особу (888 грн.).

Індекс реальної заробітної плати в серпні п.р. порівняно з липнем становив 95,2%, відносно серпня 2009р. – 112,3%.

Ринок праці. Кількість зареєстрованих безробітних на 1 жовтня 2010р. порівняно з 1 вересня збільшилась на 3,0% і склала 408,1тис. осіб, що на 24,8% менше порівняно з відповідною датою 2009р.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по країні за вересень п.р. зріс на 0,1 в.п. і на 1 жовтня 2010р. становив 1,5% населення працездатного віку.

Населення. На 1 вересня 2010р. в Україні, за оцінкою, проживало 45831,4 тис. осіб. Упродовж січня–серпня 2010р. чисельність населення зменшилася на 131,6 тис. осіб, що в розрахунку на 1000 жителів становило 4,3 особи.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

	Фактично за січень– вересень 2010р.	Темпи зростання, %			
		вересень 2010р. до		січень– вересень 2010р. до січня– вересня 2009р.	ДОВІДКОВО: січень– вересень 2009р. до січня– вересня 2008р.
		серпня 2010р.	вересня 2009р.		
Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) ¹ , млн.грн.	549249,4	x	x	x	x
Індекс промислового виробництва	x	102,9	110,2	110,8	71,7
Обсяг продукції сільського господарства, млн.грн.	140510	x	x	98,7	103,3
Виробництво продукції тваринництва м'ясо (реалізація худоби та птиці на забій у живій вазі), тис.т	2008,9	114,2	106,6	106,4	99,6
молоко, тис.т	8898,3	89,4	96,5	96,4	98,9
яйця, млн.шт.	12899,6	97,1	105,6	105,4	104,8
Обсяг продукції будівництва, млн.грн.	26784,9	x	x	87,4	47,6
Вантажооборот, млн.ткм	293164,3	103,1	99,7	108,7	70,5
Пасажирооборот, млн.пас.км	98479,8	93,3	97,5	98,1	89,6
Експорт товарів ¹ , млн.дол. США	31590,6	x	x	133,2	50,6
Імпорт товарів ¹ , млн.дол. США	36231,5	x	x	131,8	46,2
Сальдо (+, –) ¹ , млн.дол. США	–4640,9	x	x	x	x

Продовження

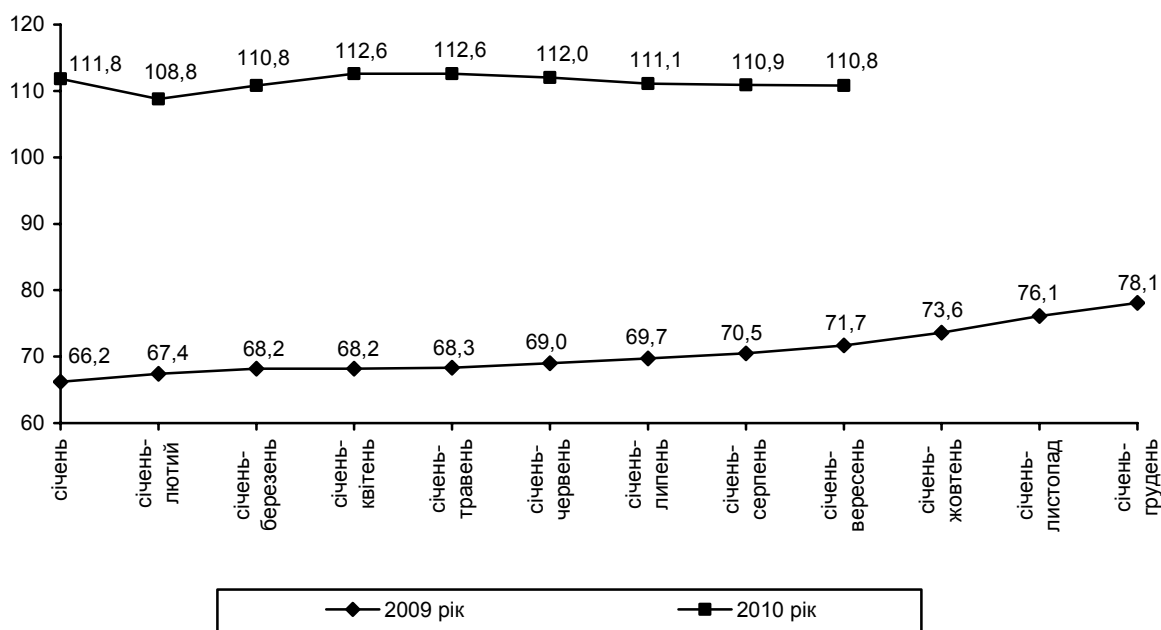
	Фактично за січень– вересень 2010р.	Темпи зростання, %			
		вересень 2010р. до		січень– вересень 2010р. до січня– вересня 2009р.	ДОВІДКОВО: січень– вересень 2009р. до січня– вересня 2008р.
		серпня 2010р.	вересня 2009р.		
Оборот роздрібної торгівлі, млн.грн.	376855,4	x	x	105,1	83,8
Середньомісячна заробітна плата одного працівника					
номінальна, грн.	2160 ¹	96,3 ²	121,1 ³	119,2 ¹	105,4 ¹
реальна, %	x	95,2 ²	112,3 ³	109,6 ¹	89,7 ¹
Заборгованість із виплати заробітної плати – усього ⁴ , млн.грн.	1409,5	90,9	87,0	x	233,0
Кількість зареєстрованих безробітних на кінець періоду, тис. осіб	408,1	103,0	75,2	x	x
Індекс цін виробників промислової продукції	x	100,1	119,2	115,2 ⁵	110,6 ⁵
Індекс споживчих цін	x	102,9	110,5	107,4 ⁵	109,1 ⁵

¹ Дані за січень–серпень.² Серпень 2010р. у % до липня 2010р.³ Серпень 2010р. у % до серпня 2009р.⁴ Станом на 1 вересня.⁵ Вересень у % до грудня попереднього року.

ПРОМИСЛОВІСТЬ

У вересні 2010р. випуск промислової продукції зріс як до попереднього місяця (на 2,9%), так і до вересня 2009р. (на 10,2%). За підсумками 9 місяців п.р. приріст промислового виробництва становив 10,8%. У III кварталі п.р. порівняно з відповідним кварталом 2009р. промислове виробництво зросло на 8,6% (у II кварталі п.р. – на 12,9%).

Індекси промислової продукції
(у % до відповідного періоду попереднього року)

Динаміка промислового виробництва за основними видами діяльності характеризується такими даними:

(відсотків)

	Індекси промислової продукції			
	вересень 2010р. до серпня 2010р.	вересень 2010р. до вересня 2009р.	січень–вересень 2010р. до січня–вересня 2009р.	ДОВІДКОВО: січень–вересень 2009р. до січня–вересня 2008р.
Промисловість	102,9	110,2	110,8	71,7
Добувна та переробна промисловість	104,3	111,1	110,8	70,3
Добувна промисловість	100,4	100,0	103,7	84,2
Добування паливно-енергетичних корисних копалин	98,4	95,2	95,5	94,1
Добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	102,8	106,1	116,9	72,1
Переробна промисловість	105,4	114,5	113,0	66,8

Продовження				
	Індекси промислової продукції			
	вересень 2010р. до серпня 2010р.	вересень 2010р. до вересня 2009р.	січень– вересень 2010р. до січня– вересня 2009р.	ДОВІДКОВО: січень– вересень 2009р. до січня– вересня 2008р.
з неї				
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	98,5	104,7	102,6	93,4
Легка промисловість	111,4	111,9	106,7	70,8
текстильне виробництво; виробництво одягу, хутра та виробів з хутра	110,2	112,8	107,2	68,5
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	116,2	108,1	104,7	81,1
Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	105,8	103,4	110,3	68,3
Целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	102,9	102,5	101,5	78,7
Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	100,8	99,2	102,0	89,6
Хімічна та нафтохімічна промисловість	108,2	120,8	120,2	69,7
хімічне виробництво	110,5	125,6	124,1	69,5
виробництво гумових та пластмасових виробів	101,9	108,2	108,8	70,3
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	103,2	111,2	106,7	56,8
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	107,1	114,0	112,7	63,1
Машинобудування	111,3	134,5	132,9	48,8
виробництво машин та устаткування	109,0	116,6	120,3	55,9
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	116,3	125,0	116,0	66,4
виробництво транспортних засобів та устаткування	109,9	163,4	162,3	35,9
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	92,9	103,0	110,7	83,0

У **добувній** промисловості проти січня–вересня 2009р. обсяг виробництва продукції зріс на 3,7%, у т.ч. у добуванні металевих руд – на 19,1%. При цьому спостерігалось скорочення випуску продукції у добуванні кам'яного вугілля (на 2,4%) та вуглеводнів (на 8,7%).

Дані про видобуток (випуск) основних видів продукції добувної промисловості наведено в таблиці.

	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Вугілля готове, млн.т	40,0	4,2	97,3	99,3	97,5
Брикети і напівбрикети торф'яні агломеровані, тис.т	167	26,0	102,8	116,6	129,7
Нафта сира, тис.т	1936	219	97,3	88,7	87,2
Газ нафтовий попутний, млн.м ³	489	55,7	98,1	91,2	85,9
Газовий конденсат, тис.т	711	71,1	92,9	87,9	92,8
Газ природний, млрд.м ³	14,3	1,5	98,0	95,1	94,3
Руди і концентрати залізні неагломеровані, млн.т	58,7	6,5	98,8	105,7	124,1
Руди і концентрати залізні агломеровані, млн.т	46,1	5,1	101,9	112,1	113,7
Вапняк, млн.т	14,8	1,8	103,1	112,4	113,9
Крейда, тис.т	291	52,9	121,1	523,8	170,2
Піски природні, млн.м ³	4,9	0,8	100,6	112,0	112,5
Галька, гравій, щебінь та камінь дроблений, млн.м ³	32,8	5,1	102,2	123,5	112,8
Каолін і глини каолінові інші, тис.т	882	179	102,9	144,3	110,2
Сіль і хлорид натрію чистий, тис.т	3424	751	183,0	50,6	81,3

За січень–вересень 2010р. порівняно з відповідним періодом 2009р. випуск руд і концентратів залізних неагломерованих збільшився на 11,4 млн.т, брикетів і напівбрикетів торф'яних агломерованих – на 38,2 тис.т. Виробництво (видобуток) готового вугілля скоротилося на 1 млн.т. На підприємствах із добування вуглеводнів знизилися обсяги видобутку газу природного (на 873 млн.м³), нафти сирової (на 283 тис.т), газу нафтового попутного (на 80,1 млн.м³), газового конденсату (на 55,3 тис.т).

На підприємствах **переробної промисловості** у січні–вересні 2010р. приріст промислової продукції становив 13,0%.

У виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів випуск продукції порівняно з січнем–вереснем 2009р. збільшився на 2,6%. Приріст продукції одержано на підприємствах із виробництва олії та жирів (7,0%), напоїв (5,4%), кондитерській та м'ясній промисловості (відповідно – 3,1% та 5,2%). Водночас спостерігалось зменшення обсягів виробництва продукції у переробленні та консервуванні овочів та фруктів (на 9,8%), тютюновій (на 8,2%) і молочній промисловості (на 3,1%).

Випуск основних видів продукції характеризується такими даними:

	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Яловичина і телятина, свіжі (парні) чи охолоджені, тис.т	54,3	7,0	107,6	83,6	89,8
Яловичина і телятина, морожені, тис.т	16,7	1,8	104,4	75,7	87,8
Свинина свіжа (парна) чи охолоджена, тис.т	97,2	11,3	99,4	127,6	125,5
Свинина морожена, тис.т	4,9	0,6	131,6	173,9	129,4
М'ясо і субпродукти харчові свійської птиці, свіжі чи охолоджені, тис.т	490	58,7	110,3	104,4	104,9
М'ясо і субпродукти харчові свійської птиці, морожені, тис.т	62,6	6,6	92,2	86,7	102,7
Вироби ковбасні, тис.т	200	25,1	98,5	111,5	101,1
Напівфабрикати м'ясні (включаючи з м'яса птиці) ¹ , тис.т	64,9	7,9	102,8	135,8	146,0
Риба приготовлена та консерви з риби, в оцті, олії, маринаді, томаті; рибні палички ² , тис.т	42,4	4,4	83,1	84,1	100,8
Соки фруктові та овочеві, нектари, тис.т	538	80,3	136,7	123,3	96,6
Овочі консервовані натуральні, тис.т	88,9	25,6	83,4	57,6	74,8
Олія соняшникова нерафінована, тис.т	2046	166	173,4	118,4	108,2
Маргарин і продукти аналогічні, тис.т	252	29,4	113,2	94,5	102,1
Молоко оброблене рідке, тис.т	612	75,7	99,97	118,6	105,7
Масло вершкове, тис.т	61,9	8,1	106,1	115,8	102,3
Спреди та суміші жирові, тис.т	44,1	5,0	96,9	78,8	86,9
Сир свіжий неферментований та сир кисломолочний, тис.т	58,2	6,5	101,1	91,8	93,4
Сири жирні, тис.т	164	21,5	109,3	107,9	90,4
Продукти кисломолочні, тис.т	369	36,2	78,7	92,8	97,7
Вироби хлібобулочні, тис.т	1273	151	102,7	101,9	96,8
Печиво солодке і вафлі, тис.т	260	33,6	116,0	109,4	106,7
Цукор білий кристалічний буряковий, тис.т	325	320	12462,5	211,3	201,7
Шоколад та інші продукти харчові готові з вмістом какао в брикетах, пластинах чи плитках, тис.т	231	35,7	149,7	101,5	105,8

¹ Без продукції підприємств ресторанного господарства та торгівлі.

² Включаючи продукцію підприємств, віднесених до виду діяльності "рибне господарство".

Продовження					
	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Вироби кондитерські з цукру, включаючи білий шоколад, без вмісту какао, тис.т	183	20,9	111,5	93,2	93,4
Соуси (крім томатних) і продукти для приготування соусів; приправи та прянощі змішані інші, тис.т	127	15,4	113,7	108,8	96,2
Коньяки, бренді, млн.дал	2,1	0,3	126,1	117,2	109,3
Горілка, інші міцні спиртві напої, млн.дал	29,8	2,2	45,5	78,8	99,2
Лікери, солодкі наливки, спиртві настоянки, інші спиртві напої, млн.дал	9,3	1,1	97,1	126,2	89,2
Спирт етиловий неденатурований із вмістом спирту не менше 80 об.%, млн.дал	17,2	1,6	79,4	61,5	94,8
Пиво солодове, включаючи пиво безалкогольне і пиво з вмістом алкоголю менше 0,5%, млн.дал	250	24,6	65,4	121,2	103,4
Води натуральні мінеральні, млн.дал					
негазовані	21,4	2,3	67,3	135,0	119,2
газовані	90,1	7,2	44,6	136,5	111,2
Напої безалкогольні, млн.дал	121	8,8	47,3	105,4	98,0
Сигарети, які містять тютюн або суміші тютюну з заміниками тютюну, млрд.шт.	77,7	8,6	108,0	83,8	91,1

За січень–вересень 2010р. проти аналогічного періоду попереднього року зросло виробництво олії соняшникової нерафінованої на 154 тис.т, свіжого чи охолодженого м'яса і субпродуктів харчових свійської птиці – на 22,9 тис.т, свинини свіжої чи охолодженої – на 19,8 тис.т, шоколаду та інших продуктів харчових готових з вмістом какао – на 12,7 тис.т, води натуральної мінеральної газованої – на 9 млн.дал. Водночас спостерігалось зниження випуску овочів консервованих на 29,9 тис.т, молока і вершків згущених – на 7,8 тис.т, продуктів кисломолочних – на 8,5 тис.т, сигарет, які містять тютюн або суміші тютюну з заміниками тютюну, – на 7,6 млрд.шт.

На підприємствах легкої промисловості випуск продукції у січні–вересні 2010р. зріс на 6,7%, у т.ч. у текстильному виробництві – на 13,9%, виробництві одягу, хутра та виробів із хутра – на 3,0%, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – на 4,7%.

Дані щодо виробництва основних видів продукції легкої промисловості наведено в таблиці.

	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Пряжа бавовняна, т	4157	247	121,7	48,3	86,7
Тканини – всього, тис.м ²	64368,2	6680,5	101,2	87,8	103,5
з них					
вовняні	3790,2	638,7	113,8	201,2	123,3
бавовняні	22770,0	2032,7	103,9	73,8	92,9
ворсові, махрові і тканини					
спеціальні інші	933,9	83,5	84,2	104,5	118,8
з волокон хімічних	36821,5	3916,1	98,5	88,4	110,2
Білизна постільна, тис.шт.	7671	1058	92,8	115,7	130,5
Килими та вироби килимові, тис.м ²	3481	554	100,9	126,0	110,5
Матеріали неткані і вироби з матеріалів нетканих, т	10244	1526	105,3	99,0	111,9
Вата бавовняна, віскозна та з інших текстильних матеріалів, вироби з вати, т	13235	1470	113,9	86,0	105,2
Полотна трикотажні машинного чи ручного в'язання, т	2631	432	131,7	131,7	150,2
Вироби панчішно-шкарпеткові трикотажні машинного чи ручного в'язання, тис. пар	50606	7289	136,3	129,4	120,9
Пальта, напівпальта, накидки, плащі, куртки теплі типу "парки" чи "аляски" та вироби аналогічні чоловічі та хлопчачі, тис.шт.	283	45,2	89,0	87,9	104,0
Пальта, напівпальта, накидки, плащі, куртки теплі типу "парки" чи "аляски" та вироби аналогічні жіночі та дівчачі, тис.шт.	1323	235	116,1	128,2	95,6
Костюми чоловічі та хлопчачі, тис.шт.	303	35,0	126,8	123,7	68,5
Піджаки та блейзери, куртки ти- пу піджаків, джемperi та вироби аналогічні чоловічі та хлопчачі, тис.шт.	639	50,0	64,6	92,8	109,6
Жакети та блейзери, піджаки, куртки типу піджаків, джемperi та вироби аналогічні жіночі та дівчачі, тис.шт.	1245	132	88,1	83,7	84,9
Сукні та сарафани жіночі та дівчачі, тис.шт.	889	67,7	101,2	80,9	107,7
Светри, джемperi, пуловери, жилети та вироби аналогічні трикотажні машинного чи ручного в'язання, тис.шт.	847	183	170,2	157,7	93,8

Продовження

	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Одяг верхній трикотажний, тис.шт.	2417	253	158,8	135,2	108,0
Трикотаж спідній, тис.шт.	12867	1327	103,2	123,0	120,3
Пальта і напівпальта, шуби з хутра натурального, шт.	3401	255	77,7	61,7	91,6
Шкіра, оброблена після дублення чи оброблена під пергамент, тис.м ²	1796	292	119,5	102,2	93,6
Чемодани, саквояжі, сумки-чемо- данчики для косметики і туалет- них речей, сумки господарські, сумки чоловічі і молодіжні, чохли для одягу, портфелі, кейси, ранці учнівські і т.ін., тис.шт.	1519	139	76,0	44,6	36,2
Взуття, тис. пар	17325	2146	113,8	120,5	121,7

В обробленні деревини та виробництві виробів з деревини за 9 міся-
ців 2010р. обсяги промислової продукції збільшились на 10,3%.

Виробництво окремих видів продукції характеризується такими да-
ними:

	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Деревина, уздовж розпиляна чи розкодота, завтовшки більше 6 мм тис.м ³	914	107	109,0	88,6	98,4
Бруски, планки та фризидля паркетного або дерев'яного покриття підлоги, профільовані, незібрані, з деревини листяних порід, тис.м ²	2415	290	96,2	99,8	110,3
Фанера клеєна, тис.м ³	107	12,8	104,7	123,3	143,3
Плити деревостружкові необроблені, тис.м ³ ум.	1039	136	102,9	109,6	112,7
Шпон лущений, тис.м ³	21,7	2,8	114,3	101,6	131,4
Шпон струганий, млн.м ²	23,2	2,2	172,7	85,4	114,2
Вікна, двері, їх рами та пороги, дерев'яні, тис.м ²	1643	225	95,4	108,9	110,5
Паркет дерев'яний щитовий, тис.м ²	371	53,1	122,1	130,1	100,4

На підприємствах із виробництва паперової маси, паперу, картону та виробів із них випуск продукції у січні–вересні 2010р. збільшився на 9,8%, а на підприємствах поліграфічної діяльності – зменшився на 8,7%.

Виробництво окремих видів продукції характеризується такими даними:

	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Папір та картон для графічних робіт некрейдовані, тис.т	26,0	4,3	119,7	139,1	124,6
Папір побутового та санітарно-гігієнічного призначення, тис.т	92,5	10,5	97,9	100,4	105,9
Папір та картон спеціальні некрейдовані; папір сигаретний, не розрізаний за розмірами, тис.т	310	41,7	105,2	127,8	117,1
Коробки, ящики та сумки з гофрованих паперу та картону, млн.м ²	588	73,1	102,2	109,5	110,1
Коробки, ящики та сумки збірні з негофрованих паперу та картону, тис.т	51,5	6,7	130,4	87,8	108,2
Папір туалетний, млн. рулонів	392	48,0	104,0	97,1	97,4
Шпалери та аналогічні покриття з паперу, млн.ум. кусків	136	17,7	94,1	94,4	109,7
Зошити, млн.шт.	373	38,0	55,8	113,4	129,1
Друкування газет, журналів та видань періодичних, які виходять щонайменше чотири рази на тиждень, млн. примірників 4-шпальтових газет формату А2	499	58,9	102,9	93,6	94,5
Друкування книг, млн.арк. відбитків, приведених до формату 60 на 90 см	1026	167	145,9	94,3	69,5
Друкування газет, які виходять менше чотирьох разів на тиждень, млн. примірників 4-шпальтових газет формату А2	2152	254	111,2	96,8	94,1
Друкування журналів та видань періодичних, які виходять менше чотирьох разів на тиждень, млн.арк. відбитків, приведених до формату 60 на 90 см	809	97,9	114,9	95,6	95,5

У вересні 2010р. порівняно з відповідним місяцем попереднього року у виробництві коксу випуск продукції збільшився на 5,4% (у серпні п.р. – скоротився на 3,0%), за підсумками 9 місяців обсяги продукції зросли на 7,0%. Водночас у нафтопереробленні спостерігалось скорочення виробництва на 0,8%.

Дані про виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення наведено в таблиці.

	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Кокс та напівкокс з вугілля кам'яного, млн.т	13,7	1,5	101,9	105,4	106,8
Смоли (кам'яновугільні), тис.т	638	66,4	98,1	106,2	110,4
Бензин моторний з вмістом свинцю 0,013 г/л і менше, тис.т	2091	297	101,7	92,9	85,4
Паливо дизельне для транспорту автомобільного і залізничного, тис.т	2854	372	105,6	99,3	99,7
Мазути паливні важкі, тис.т	1827	205	95,3	83,2	99,1
Масла, мастила інші, тис.т	77,0	9,8	106,5	88,3	100,3
Пропан і бутан скраплені, тис.т	514	61,2	95,6	89,0	95,0
Бітум нафтовий і сланцевий, тис.т	359	72,4	109,4	177,0	139,4

За 9 місяців 2010р. обсяги первинної переробки нафти становили 8,2 млн.т, що на 6,1% більше, ніж у відповідному періоді 2009р. Зросло виготовлення фракцій легких інших на 210 тис.т. При цьому зменшився випуск бензину моторного з вмістом свинцю 0,013 г/л і менше (на 357 тис.т), мазутів паливних важких (на 16,4 тис.т) та палива дизельного для транспорту автомобільного і залізничного (на 8,8 тис.т).

У хімічній та нафтохімічній промисловості за підсумками січня–вересня п.р. приріст продукції становив 20,2%. Зростання випуску продукції спостерігалось у виробництві основної хімічної продукції (на 22,4%), лаків та фарб (на 5,6%), фармацевтичної продукції (на 38,6%), мила та миючих засобів, засобів для чищення та полірування, парфумерних і косметичних засобів (на 9,1%), гумових і пластмасових виробів (відповідно на 11,8% та 8,0%).

Динаміка виробництва основних видів продукції характеризується такими даними:

	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Барвники синтетичні, т	875	131	102,3	52,4	46,2
Металоїди, тис.т	86,8	11,3	93,4	120,9	112,6
Кислота сірчана, тис.т	905	91,8	67,0	126,2	148,9

	Продовження				
	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Вуглеводні циклічні, тис.т	98,0	18,2	189,0	194,3	139,3
Аміак синтетичний, тис.т	2981	389	124,3	152,4	140,4
Добрива азотні мінеральні чи хімічні, тис.т	1676	177	103,6	103,0	104,8
Пластмаси у первинних формах, тис.т	219	35,3	131,7	117,6	99,1
Фарби та лаки на основі поліме- рів, дисперговані або розчинені у неводних середовищах, тис.т	94,2	9,0	70,6	118,0	104,9
Препарати лікарські, т					
на основі антибіотиків	690	86,7	102,9	98,5	134,7
на основі гормонів	73,9	9,0	82,5	177,2	104,9
інші	20967	2823	122,0	129,0	110,7
Волокна хімічні, тис.т	11,0	1,3	99,6	91,4	99,9
Шини – всього, тис.шт.	3888	543	119,6	112,1	123,2
Трубки, труби, шланги та фітинги жорсткі з полімерів етилену, пропілену, вінілхлориду та інших пластмас, тис.т	164	16,0	72,0	148,2	114,1
Плити, листи, плівка, фольга і стрічки пластмасові неармовані чи некомбіновані з іншими матеріалами, тис.т	107	13,7	105,3	105,6	106,4
Мішки і пакети (включно конусо- подібні) з полімерів етилену, тис.т	39,9	5,9	129,3	87,3	97,1

На підприємствах із виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції порівняно з січнем–вереснем 2009р. виробництво продукції зросло на 6,7%, у т.ч. у виробництві керамічних виробів не для будівництва – на 29,1%, скла та виробів зі скла – на 7,9%, виробів із бетону, гіпсу та цементу – на 5,6%, цементу, вапна та гіпсових сумішей – на 0,4%. Водночас зменшились обсяги продукції у виробництві цегли, черепиці та інших будівельних виробів із випаленої глини (на 9,4%).

Виробництво основних видів продукції характеризується такими даними:

	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Вироби ізолюючі багатошарові зі скла, тис.м ²	1441	285	136,4	141,4	123,6
Банки зі скла для консервування (в 0,5-літровому обчисленні), млн.шт.	413	54,1	116,6	105,3	73,5
Ємності зі скла для напоїв і харчових продуктів, млн.шт.	1770	206	93,1	129,6	109,0
Посуд столовий, кухонний, інші господарсько-побутові вироби з фарфору, млн.шт.	15,8	1,8	113,8	96,9	107,6
Плити та плитки керамічні, млн.м ²	36,4	5,1	109,1	128,0	115,1
Цегла керамічна невогнетривка будівельна, млн.шт.ум. цегли	666	106	94,6	100,9	90,6
Цемент, тис.т	7299	1101	97,7	103,3	97,6
Вапно, тис.т	3070	404	128,2	120,3	109,1
Блоки та цегла з цементу, штучного каменю чи бетону для будівництва, млн.шт.ум. цегли	823	126	104,5	127,5	121,2
Елементи конструкцій збірні для будівництва з цементу, бетону чи штучного каменю, тис.м ³	1221	185	115,7	111,0	104,1
Листи гофровані, шифер та ана- логічні вироби з азбестоцементу, млн.ум.плит	337	60,8	96,2	136,0	115,1
Вироби з асфальту або аналогіч- ного матеріалу в рулонах, млн.м ²	28,5	5,9	109,2	114,9	129,4

У металургійному виробництві у вересні 2010р. порівняно з вереснем 2009р. випуск продукції збільшився на 14,7% (у серпні п.р. – зменшився на 2,7%), за січень–вересень 2010р. одержано приріст продукції 12,2%. Зростання обсягів виробництва продукції у січні–вересні 2010р. спостерігалось у виробництві чавуну, сталі та феросплавів (на 11,7%), труб (на 7,9%), інших видів первинного оброблення сталі (на 24,5%), кольорових металів (на 6,0%). Приріст продукції одержано у виробництві готових металевих виробів (17,6%).

Динаміка виробництва основних видів продукції наведена в таблиці.

	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Чавун, тис.т	20300	2248	103,2	108,0	108,2
Сталь (без напівфабрикатів, отриманих безперервним литтям), тис.т	12810	1456	103,6	132,3	113,0
Напівфабрикати, отримані безперервним литтям, тис.т	11726	1320	107,1	97,2	109,7
Прокат готовий чорних металів, тис.т	12731	1580	108,6	119,3	109,1
з нього					
прокат плоский гарячекатаний зі сталі нелегованої та легованої (крім нержавіючої та швидкорізальної)	5647	707	111,5	109,5	106,0
прутки і стержні інші (не в бух- тах), кутики та профілі фасонні і спеціальні гарячекатані зі сталі нелегованої та легованої (крім нержавіючої та швидкорізаль- ної)	3447	417	103,5	151,1	128,6
Труби великого та малого діамет- рів, профілі пустотілі, з металів чорних, тис.т	1365	188	111,4	117,6	102,9
Дріт зі сталі, тис.т	269	34,2	113,0	107,8	105,1
Конструкції збірні будівельні з чавуну чи сталі, тис.т	37,6	4,4	95,2	73,7	95,6
Конструкції інші, частини конс- трукцій, плити, панелі та вироби аналогічні з металів чорних або алюмінію, тис.т	274	36,7	105,4	115,5	135,0
Резервуари та цистерни металеві місткістю понад 300 л, тис.т	14,1	2,1	137,6	116,9	95,6
Радіатори центрального опалення без електричного підігріву з металів чорних, т	8654	1268	125,8	236,1	819,5
Котли центрального опалення, тис.шт.	179	37,5	122,3	131,5	113,6

Порівняно з січнем–вереснем 2009р. виплавка чавуну збільшилась на 1,5 млн.т, сталі з напівфабрикатами, отриманими безперервним литтям, – на 2,5 млн.т, виробництво готового прокату – на 1,1 млн.т, труб і профілів пустотілих з металів чорних – на 39,1 тис.т.

На підприємствах машинобудування за січень–вересень 2010р. випуск продукції зріс на 32,9%, у т.ч. у виробництві залізничного рухомого складу – на 161,4%, машин та устаткування для сільського та лісового господарства – на 75,7%, машин та устаткування для добувної промисловості й будівництва – на 47,5%, виробництві апаратури для радіо, телебачення та зв'язку – на 24,8%, електричних машин та устаткування – на 18,5%, машин та устаткування для металургії – на 15,8%, контрольно-вимірювальних приладів – на 9,6%, автомобільного транспорту – на 5,3%.

Динаміка виробництва основних видів продукції наведена в таблиці.

	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Двигуни та силові установки гідравлічні та пневматичні лінійної дії, тис.шт.	515	67,5	79,3	260,0	344,6
Насоси відцентрові для перекачки рідин та підйомники рідин, тис.шт.	205	19,7	130,7	169,3	102,2
Крани інші (козлові і мостові пересувні, порталні, дерик-крани суднові), шт.	120	19	146,2	158,3	117,6
Устаткування холодильне і морозильне промислове та насоси теплові, тис.шт.	155	5,8	56,6	150,0	203,3
Трактори для сільського та лісового господарства, шт.	2933	458	136,3	241,1	434,5
Плуги відвальні, шт.	... ¹	... ²	... ²	... ²	... ¹
Борони дискові, шт.	1330	223	108,8	154,9	220,6
Розпушувачі та культиватори, шт.	3302	253	83,8	136,0	135,9
Сівалки, шт.	1920	229	109,6	157,9	157,5
Верстати для оброблення дерева, шт.	720	78	88,6	81,3	108,4
Конвертери і машини ливарні, виливниці і ковші, що використовуються в металургії і в ливарному виробництві, шт.	4158	724	263,3	214,8	101,0
Елеватори, конвеєри та підйомники безперервної дії для підземних робіт, шт.	431	36	116,1	22,8	29,3
Машини бурильні та прохідницькі, шт.	1270	80	64,0	94,1	174,0
Машини та устаткування для цукрового виробництва, шт.	353	57	57,6	356,3	243,4

¹ Дані вилучено відповідно до положень Закону України "Про державну статистику" щодо конфіденційності інформації.

² Інформація конфіденційна відповідно до Закону України "Про державну статистику".

	Продовження				
	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Холодильники побутові, тис.шт	135	16,5	106,0	120,3	99,4
Машини пральні, тис.шт.	91,6	... ¹	... ¹	... ¹	76,2
Електродвигуни та генератори постійного струму, тис.шт.	48,6	7,1	67,7	228,1	109,3
Електродвигуни та генератори змінного струму, електродвигуни універсальні, тис.шт.	329	42,4	91,8	113,4	121,6
Трансформатори електричні, млн.шт.	2,7	0,3	79,5	17,3	24,9
Апаратура електрична високовольтна, тис.шт.	183	21,3	118,7	129,0	122,3
Апаратура електрична низьковольтна, млн.шт.	33,0	4,3	120,0	97,2	96,1
Провід ізольований обмотуваль- ний, тис.т	7,6	1,0	109,5	101,2	96,6
Проводи та кабелі електричні ни- зьковольтні на напругу до 1000 В, тис.км	328	53,1	114,6	159,2	123,6
Проводи та кабелі електричні високовольтні на напругу більше 1000 В, тис.км	5,8	0,9	142,2	124,5	87,6
Прилади напівпровідникові, млн.шт.	19,1	2,0	89,2	82,7	103,5
Прилади для вимірювання фізич- них та хімічних величин, тис.шт.	5970	887	119,7	229,8	213,0
Лічильники електроенергії, включаючи калібрувальні, тис.шт.	1221	171	113,0	124,6	100,9
Прилади та апаратура для автоматичного регулювання та керування, тис.шт.	63,9	9,1	100,2	86,4	22,9
Автомобілі легкові, тис.шт.	47,8	7,7	127,6	110,8	84,6
Автобуси, шт.	1906	265	89,8	163,6	225,0
Автомобілі вантажні шт.	3593	269	79,1	95,7	188,0
Причепи та напівпричепи (крім житлових або для туризму), тис.шт.	16,1	2,0	106,1	100,6	112,1
Вагони вантажні несамохідні, тис.шт.	28,5	3,9	113,8	393,6	406,0

У виробництві та розподіленні електроенергії обсяги продукції проти січня–вересня 2009р. збільшились на 10,7%. Зросло виробництво електроенергії всіма типами електростанцій.

	Вироблено за		Вересень 2010р. у % до		Січень– вересень 2010р. у % до січня– вересня 2009р.
	січень– вересень 2010р.	вересень 2010р.	серпня 2010р.	вересня 2009р.	
Електроенергія, млрд.кВт·год	135,9	13,7	93,8	103,4	109,6
у т.ч. вироблена					
тепловими електростанціями і теплоелектроцентралями	60,8	6,4	91,6	101,8	111,0
атомними електростанціями	64,4	6,7	97,1	105,5	106,8
гідроелектростанціями	10,7	0,6	83,4	97,0	120,6

Динаміка промислового виробництва по регіонах характеризується такими даними:

	Індекси промислової продукції (відсотків)			
	вересень 2010р. до серпня 2010р.	вересень 2010р. до вересня 2009р.	січень–вересень 2010р. до січня–вересня 2009р.	<u>ДОВІДКОВО:</u> січень–вересень 2009р. до січня–вересня 2008р.
Україна	102,9	110,2	110,8	71,7
Автономна Республіка Крим	92,2	104,9	113,1	77,0
Вінницька	119,5	130,6	104,9	80,2
Волинська	98,2	121,0	125,0	46,2
Дніпропетровська	101,0	119,3	119,2	68,1
Донецька	106,7	115,8	113,7	70,4
Житомирська	109,5	109,7	110,0	75,1
Закарпатська	110,1	142,5	143,3	44,5
Запорізька	96,6	105,7	105,5	63,5
Івано-Франківська	103,0	91,1	89,2	76,0
Київська	98,4	109,1	108,3	79,6
Кіровоградська	131,9	107,8	113,3	73,1
Луганська	105,7	98,8	105,2	73,5
Львівська	97,2	95,5	99,8	76,3
Миколаївська	106,4	107,2	105,7	83,6
Одеська	85,7	95,5	105,3	77,0
Полтавська	106,3	108,5	117,9	77,7
Рівненська	100,1	155,0	126,3	67,4
Сумська	98,8	97,0	91,6	81,6

Продовження

	Індекси промислової продукції			
	вересень 2010р. до серпня 2010р.	вересень 2010р. до вересня 2009р.	січень–вересень 2010р. до січня–вересня 2009р.	<u>ДОВІДКОВО:</u> січень–вересень 2009р. до січня–вересня 2008р.
Тернопільська	135,3	111,1	103,8	79,5
Харківська	96,4	101,8	107,7	74,4
Херсонська	141,8	111,3	99,8	89,9
Хмельницька	111,1	109,2	105,6	71,9
Черкаська	99,6	117,4	118,2	68,0
Чернівецька	113,3	113,8	104,6	75,1
Чернігівська	101,1	103,4	100,5	81,3
м.Київ	101,0	103,7	103,5	66,6
м.Севастополь	85,1	94,3	110,8	70,8

За січень–серпень 2010р. **реалізовано промислової продукції** (товарів, послуг) на 549,2 млрд.грн., з неї продукції добувної та переробної промисловості – на 453,0 млрд.грн. У структурі реалізації майже половина загальних обсягів припадала на металургійне виробництво і виробництво готових металевих виробів, виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів та машинобудування.

Дані щодо обсягів і структури реалізованої продукції за основними видами промислової діяльності наведено в таблиці.

	Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) у відпускних цінах підприємств (без ПДВ та акцизу) за січень–серпень 2010р.		<u>ДОВІДКОВО:</u> структура обсягу реалізованої промислової продукції, без урахування вартості електроенергії, газу та води, придбаних для перепродажу, %
	млн.грн.	у % до всієї реалізованої продукції	
Промисловість	549249,4	100	100
Добувна та переробна промисловість	453002,1	82,5	88,3
Добувна промисловість	63561,6	11,6	12,4
Добування паливно-енергетичних корисних копалин	30096,9	5,5	5,9
Добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	33464,7	6,1	6,5
Переробна промисловість	389440,5	70,9	75,9
з неї			
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	91153,5	16,6	17,8
Легка промисловість	3869,9	0,7	0,7

	Продовження		
	Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) у відпускних цінах підприємств (без ПДВ та акцизу) за січень–серпень 2010р.		<u>Довідково:</u> структура обсягу реалізованої промислової продукції, без урахування вартості електроенергії, газу та води, придбаних для перепродажу, %
	млн.грн.	у % до всієї реалізованої продукції	
текстильне виробництво; виробництво одягу, хутра та виробів з хутра	2764,8	0,5	0,5
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	1105,1	0,2	0,2
Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	3468,5	0,6	0,7
Целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	11498,6	2,1	2,2
Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	45999,7	8,4	9,0
Хімічна та нафтохімічна промисловість	34330,9	6,3	6,7
хімічне виробництво	25128,1	4,6	4,9
виробництво гумових та пластмасових виробів	9202,8	1,7	1,8
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	15479,5	2,8	3,0
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	118807,7	21,6	23,2
Машинобудування	58927,1	10,7	11,5
виробництво машин та устаткування	20484,0	3,7	4,0
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	13439,5	2,4	2,6
виробництво транспортних засобів та устаткування	25003,6	4,6	4,9
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	96247,3	17,5	11,7

Примітка. Дані щодо обсягів реалізації за видами промислової діяльності сформовані за функціональним принципом (по однорідних продуктах) без урахування продукції, реалізованої підприємствами-замовниками.

Порівняно з січнем–серпнем 2009р. в обсязі реалізації продукції добувної та переробної промисловості спостерігалось збільшення частки сировинної продукції (на 3,7 в.п.). При цьому питома вага інвестиційної продукції, товарів широкого та тривалого використання зменшилась відповідно на 0,2 в.п., 3,3 в.п. та 0,2 в.п.

Інформація по регіонах щодо розподілу обсягів реалізованої продукції добувної й переробної промисловості за групами у січні–серпні 2010р. наведена в таблиці.

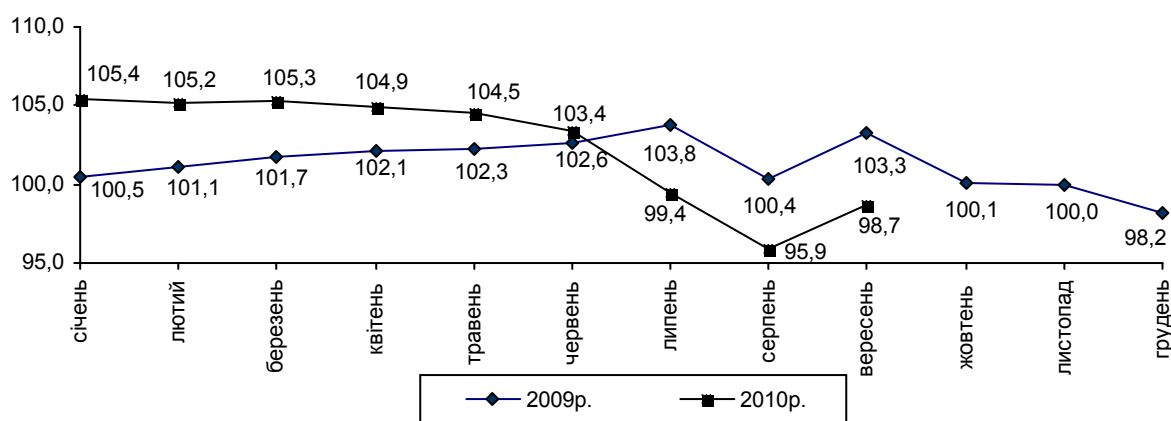
(відсотків до загального обсягу реалізованої продукції добувної та переробної промисловості)

	Сировинна продукція	Інвести- ційна продукція	Товари широкого використання	Товари тривалого використання
Україна	67,9	11,4	19,6	1,1
Автономна				
Республіка Крим	45,3	16,6	38,0	0,1
Вінницька	22,7	5,1	70,6	1,6
Волинська	35,0	11,3	45,2	8,5
Дніпропетровська	88,0	5,7	6,1	0,2
Донецька	82,3	11,0	5,6	1,1
Житомирська	45,4	9,6	43,8	1,2
Закарпатська	35,8	18,8	27,6	17,8
Запорізька	67,9	20,4	11,6	0,1
Івано-Франківська	74,0	1,8	23,1	1,1
Київська	56,7	5,2	35,7	2,4
Кіровоградська	39,2	23,6	36,3	0,9
Луганська	86,7	10,1	3,1	0,1
Львівська	52,6	9,7	34,5	3,2
Миколаївська	36,3	19,3	43,9	0,5
Одеська	64,0	6,5	29,0	0,5
Полтавська	64,5	16,2	19,1	0,2
Рівненська	72,2	2,7	24,2	0,9
Сумська	44,5	29,1	26,3	0,1
Тернопільська	44,9	2,7	49,2	3,2
Харківська	39,4	18,4	38,4	3,8
Херсонська	42,7	20,0	37,3	0,0
Хмельницька	51,3	10,0	36,3	2,4
Черкаська	39,3	8,9	50,8	1,0
Чернівецька	40,4	9,6	44,6	5,4
Чернігівська	38,0	4,6	57,1	0,3
м.Київ	37,5	14,3	46,5	1,7
м.Севастополь	43,1	7,3	48,7	0,9

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

У січні–вересні 2010р. загальне виробництво продукції сільського господарства порівняно з відповідним періодом 2009р. скоротилося на 1,3%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – на 3,2%, а в господарствах населення – залишилося на рівні 9 місяців 2009р. Обсяг продукції сільського господарства в усіх категоріях господарств у фактичних цінах, за розрахунками, становив 140,5 млрд.грн.

Зміни обсягів сільськогосподарського виробництва
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

Рослинництво. За січень–вересень п.р. загальний обсяг виробництва продукції рослинництва порівняно з відповідним періодом 2009р. був меншим на 4,0%, у т.ч. в аграрних підприємствах – на 9,8%, а в господарствах населення – збільшився на 0,4%.

Хід збирання врожаю в усіх категоріях господарств станом на 1 жовтня 2010р. характеризується такими даними:

	Валовий збір			Зібрана площа			Урожайність	
	тис.т	до 1 жовтня 2009р.		тис.га	до 1 жовтня 2009р.		ц з 1 га	до 1 жовтня 2009р., (+, -)
		+, -	у %		+, -	у %		
Зернові та зернобобові культури – всього ¹	33933,2	-4990,0	87,2	13153,7	-560,0	95,9	25,8	-2,6
з них								
пшениця	17525,4	-4188,9	80,7	6276,0	-471,9	93,0	27,9	-4,3
у тому числі								
озима	16855,1	-3964,9	81,0	5974,2	-451,1	93,0	28,2	-4,2
яра	670,3	-224,0	75,0	301,8	-20,8	93,6	22,2	-5,5
ячмінь	8867,3	-3486,8	71,8	4310,0	-677,4	86,4	20,6	-4,2
у тому числі								
озимий	3363,8	-400,4	89,4	1434,9	131,1	110,1	23,4	-5,5
ярий	5503,5	-3086,4	64,1	2875,1	-808,5	78,1	19,1	-4,2

¹ У початково оприбуткованій вазі.

	Продовження							
	Валовий збір			Зібрана площа			Урожайність	
	тис.т	до 1 жовтня 2009р.		тис.га	до 1 жовтня 2009р.		ц з 1 га	до 1 жовтня 2009р., (+, -)
		+, -	у %		+, -	у %		
жито озиме	493,5	-510,1	49,2	277,4	-182,4	60,3	17,8	-4,0
овес	490,3	-292,2	62,7	309,7	-105,2	74,6	15,8	-3,1
просо	120,3	-19,9	85,8	80,3	-13,3	85,8	14,9	-0,1
гречка	134,2	-63,2	68,0	168,4	-54,7	75,5	8,0	-0,9
рис	116,2	47,4	168,9	20,5	9,1	179,8	56,6	-3,6
зернобобові культури	627,5	-36,2	94,6	386,5	35,8	110,2	16,2	-2,7
кукурудза на зерно	5525,3	3546,0	279,2	1308,7	890,7	313,1	42,2	-5,2
Цукрові буряки (фабричні)	4869,3	2715,6	226,1	167,4	93,2	225,6	291	1
Соняшник	5025,4	1202,2	131,4	3161,0	737,4	130,4	15,9	0,1
Ріпак	1486,9	-402,8	78,7	860,4	-150,5	85,1	17,3	-1,4
у тому числі								
озимий	1344,5	-489,1	73,3	758,4	-210,8	78,3	17,7	-1,2
ярий	142,4	86,3	253,6	102,0	60,3	244,6	14,0	0,6
Соя	780,1	338,9	176,8	496,1	227,0	184,4	15,7	-0,7
Картопля	18021,2	-1239,7	93,6	1392,3	4,8	100,3	129	-10
Овочі відкритого ґрунту	6175,3	-46,3	99,3	378,6	16,1	104,4	163	-9
Плоди та ягоди	1348,0	191,3	116,5	157,8	10,1	106,8	85,5	7,1
Виноград	233,4	-60,7	79,4	38,8	-3,9	90,9	60,2	-8,8

Станом на 1 жовтня п.р. господарствами всіх категорій зернові та зернобобові культури (включаючи кукурудзу) скошено та обмолочено на площі 13,2 млн.га, що складає 87% площ, посіяних під урожай 2010р. Намолочено 33,9 млн.т зерна (у початково оприбуткованій вазі), що на 12,8% менше, ніж на початок жовтня 2009р., у т.ч. сільськогосподарськими підприємствами – 25,2 млн.т (на 15,3% менше), господарствами населення – 8,7 млн.т (на 4,6% менше). У середньому з 1 га обмолоченої площі одержано по 25,8 ц зерна (на 2,6 ц, або на 9,2% менше, ніж торік), у т.ч. аграрними підприємствами – по 26,3 ц (на 2,4 ц менше), господарствами населення – по 24,5 ц (на 3,0 ц менше).

Загальне виробництво зерна порівняно з 1 жовтня 2009р. зменшено у 22 регіонах і найсуттєвіше – у Харківській (на 50%), Сумській (на 30%), Тернопільській (на 28%), Львівській (на 26%), Закарпатській (на 21%), Київській та Луганській (на 19%) областях. Обсяги виробництва зерна перевищено лише у Донецькій (на 14,1%), Дніпропетровській (на 6,3%) та Одеській (на 0,1%) областях.

Найбільші намолоти зерна одержано товаровиробниками Одеської (2,7 млн.т), Дніпропетровської (2,6 млн.т), Миколаївської та Вінницької (по 2,2 млн.т), Полтавської (2,1 млн.т) та Кіровоградської (2,0 млн.т) областей.

У загальному валовому зборі зернових і зернобобових культур 61% становить виробництво озимих зернових – 20,7 млн.т, що на 19,1% менше, ніж торік, у т.ч. пшениці озимої – 16,9 млн.т (на 19,0% менше).

Валовий збір ярих зернових культур (13,2 млн.т) порівняно з початком жовтня 2009р. зменшився на 0,9%. У загальному виробництві ярих зернових переважають кукурудза на зерно та ячмінь ярий (по 42% та по 5,5 млн.т відповідно). Проте низька урожайність ячменю ярого (на 4,2 ц, або на 18,0% менше) при скороченні порівняно з минулим роком площі збирання (на 21,9%, або на 0,8 млн.га) спричинила зменшення загального виробництва цієї культури (на 3,1 млн.т, або на 35,9%).

Господарствами всіх категорій отримано 5,0 млн.т насіння соняшнику (у початково оприбуткованій вазі), що в 1,3 раза більше порівняно з початком жовтня 2009р., при збереженні середньої урожайності майже на минулорічному рівні (по 15,9 ц з 1 га). Зменшення валового збору соняшнику порівняно з початком жовтня 2009р. спостерігається лише в Полтавській (на 8,2%) та Черкаській (на 4,7%) областях.

Темпи збирання цукрових буряків (фабричних) значно вищі минулорічних і на початок жовтня п.р. їх було зібрано на третині площ, що підлягають до збирання (торік – на 23,0% площ). Загальне виробництво цієї культури (4,9 млн.т) у 2,3 раза більше, ніж на початок жовтня 2009р., при середній урожайності 291 ц з 1 га (торік – 290 ц).

Ріпак (озимий і ярий) зібрано на площі 860 тис.га (95% площ, що підлягають до збирання), його валовий збір становив 1,5 млн.т (на 21,3% менше) при середній урожайності 17,3 ц з 1 га (торік – 18,7 ц з 1 га).

На початок жовтня п.р. накопано 18,0 млн.т картоплі, що на 6,4% менше, ніж торік, за рахунок зниження урожайності зі 139 до 129 ц з 1 га. Виробництво овочів відкритого ґрунту становило 6,2 млн.т (на 0,7% менше) при зниженні їхньої урожайності зі 172 до 163 ц з 1 га; зібрані площі були на 4,4% більшими, ніж на початок жовтня 2009р. Виробництво плодоягідної продукції склало 1,3 млн.т і зросло на 16,5% (насамперед за рахунок підвищення урожайності на 9,1%). Господарствами населення одержано 98% загального обсягу картоплі, по 91% овочів та плодів і ягід.

Для забезпечення врожаю 2011р. аграрними підприємствами (крім малих) проведено підготовку ґрунту під посіви озимих культур (включаючи чисті пари) на площі 6,6 млн.га проти 7,2 млн.га у 2009р.; виорано на зяб – 2,6 млн.га (на 2,3% більше, ніж на 1 жовтня 2009р.); озимих на зерно і зелений корм (включаючи ріпак) посіяно на площі 4,9 млн.га (на 10,0% менше, ніж торік), у т.ч. зернові на зерно – на 3,9 млн.га (на 4,7% менше). Під посіви озимих на зерно і зелений корм було внесено 162,8 тис.т мінеральних (у поживних речовинах) та 2,4 млн.т органічних добрив, що в розрахунку на 1 га посівної площі становить 33,1 кг мінеральних та 0,5 т органічних добрив (торік відповідно 29,5 кг та 0,5 т).

Тваринництво. За 9 місяців п.р. обсяг виробництва продукції тваринництва порівняно з відповідним періодом 2009р. зріс на 3,0%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – на 7,8%, у господарствах населення скоротився на 0,5%.

Виробництво основних видів тваринницької продукції за січень–вересень 2010р. характеризується такими даними:

	Усі категорії господарств		Сільсько-господарські підприємства		Господарства населення		Частка господарств населення у загальному виробництві, %	
	2010р.	2010р. у % до 2009р.	2010р.	2010р. у % до 2009р.	2010р.	2010р. у % до 2009р.	2010р.	2009р.
М'ясо (реалізація худоби та птиці на забій у живій вазі), тис.т	2008,9	106,4	1127,2	110,5	881,7	101,6	43,9	46,0
Молоко, тис.т	8898,3	96,4	1760,3	98,7	7138,0	95,9	80,2	80,7
Яйця, млн.шт.	12899,6	105,4	7225,2	108,6	5674,4	101,5	44,0	45,7

У господарствах усіх категорій порівняно з січнем–вереснем 2009р. загальні обсяги виробництва м'яса (реалізації худоби та птиці на забій у живій вазі) збільшено в 19 регіонах і найсуттєвіше – в господарствах Черкаської (на 33%), Сумської (на 11%), Миколаївської (на 10%), Вінницької та Кіровоградської (на 6%), Дніпропетровської, Львівської та Івано-Франківської (на 5%) областей. Значне скорочення обсягів виробництва м'яса відбулося в Рівненській, Чернівецькій (на 5%) та Закарпатській (на 4%) областях.

У структурі реалізації худоби та птиці на забій сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) частка птиці всіх видів становила 65,7% (у січні–вересні 2009р. – 66,3%), у т.ч. бройлерів – 95,5% (95,3%); великої рогатої худоби – 11,9% (13,9%), свиней – 22,2% (19,6%).

У січні–вересні 2010р. порівняно з відповідним періодом 2009р. у сільськогосподарських підприємствах (крім малих) обсяг вирощування худоби та птиці збільшився на 9,1% (на 100 тис.т), у т.ч. свиней – на 20,8%, птиці – на 8,9%; вирощування великої рогатої худоби зменшилося на 9,3%. Середньодобові прирости великої рогатої худоби на вирощуванні, відгодівлі та нагулі зменшились на 3,4%, а свиней – зросли на 2,4% та відповідно становили 455 г та 380 г.

В аграрних підприємствах відношення загального обсягу вирощування худоби та птиці до реалізації тварин на забій у січні–вересні 2010р. становило 107,3% (торік – 108,8%). Перевищення обсягів вирощування над обсягами реалізації худоби та птиці на забій зафіксовано в усіх регіонах, крім Сумської області, де обсяги вирощування худоби склали 97,8% від обсягів її реалізації на забій.

У січні–вересні п.р. порівняно з відповідним періодом 2009р. через скорочення поголів'я корів виробництво молока зменшилося на 3,6%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – на 1,3%, у господарствах населення – на 4,1%. Середній надій молока від однієї корови в аграрних підприємствах (крім малих) зріс на 40 кг (на 1,3%) і становив 3158 кг. У господарствах населення, за розрахунками, середній надій молока на одну корову порівняно з січнем–вереснем 2009р. зменшився на 27 кг (на 0,8%) і склав 3303 кг.

Загальне виробництво молока порівняно з січнем–вереснем 2009р. зменшено в усіх регіонах, найсуттєвіше – у Луганській (на 8%), Сумській (на 7%), Донецькій, Дніпропетровській (на 6%), Житомирській, Київській, Львівській та Чернігівській (на 5%) областях.

Середні надої молока на одну корову в аграрних підприємствах зросли проти січня–вересня минулого року у 12 регіонах. Найвищі надої молока спостерігалися у господарствах Київської (4005 кг), Черкаської (3765 кг), Полтавської (3575 кг) і Харківської (3531 кг) областей.

Загальне виробництво яєць від птиці всіх видів збільшилося на 5,4%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – на 8,6% (при зменшенні несучості курей-несучок з 210 до 209 яєць, або на 0,5%); у господарствах населення виробництво яєць зросло на 1,5%.

Зменшення загального виробництва яєць від птиці всіх видів порівняно з січнем–вереснем 2009р. відбулося в 6 регіонах і найсуттєвіше – в Хмельницькій (на 7%), Сумській (на 6%) та Київській (на 5%) областях.

У господарствах населення зростання обсягів реалізації худоби та птиці на забій зафіксовано в 16 регіонах (від 0,2% до 21%), виробництва молока – лише у Миколаївській області (на 0,3%), яєць від птиці всіх видів – у 18 регіонах (від 0,3% до 9,6%). На рівні січня–вересня 2009р. залишився обсяг реалізації худоби та птиці на забій у Львівській області.

За розрахунками, на 1 жовтня 2010р. чисельність поголів'я худоби та птиці характеризується такими даними:

	(тис. голів)								
	Усі категорії господарств			Сільськогосподарські підприємства			Господарства населення		
	2010р.	2010р. до 2009р.		2010р.	2010р. до 2009р.		2010р.	2010р. до 2009р.	
		+, –	у %		+, –	у %		+, –	у %
Велика рогата худоба	5336,1	–162,1	97,1	1589,4	–105,7	93,8	3746,7	–56,4	98,5
у т.ч. корови	2736,6	–105,5	96,3	592,2	–25,6	95,9	2144,4	–79,9	96,4
Свині	8495,9	891,1	111,7	3710,1	419,1	112,7	4785,8	472,0	110,9
Вівці та кози	2062,0	52,9	102,6	313,6	–10,4	96,8	1748,4	63,3	103,8
Птиця	226118	10683	105,0	104855	8862	109,2	121263	1821	101,5

Загальне поголів'я великої рогатої худоби скоротилося у 22 регіонах, крім Вінницької та Миколаївської областей (зросло відповідно на 3,3% і

0,5%); у т.ч. корів – у всіх регіонах; овець і кіз – у 8 регіонах; птиці всіх видів – у 5 регіонах; поголів'я свиней зросло в усіх регіонах.

Найсуттєвіше скорочення поголів'я великої рогатої худоби спостерігалось у господарствах Сумської (на 8%), Житомирської (на 7%), Донецької та Дніпропетровської (на 6%), Київської, Херсонської і Чернігівської (на 5%) областей; овець і кіз – Полтавської (на 8%), Луганської (на 6%), Хмельницької та Херсонської (на 5%) областей; птиці всіх видів – Київської (на 11%), Чернігівської (на 8%) та Полтавської (на 7%) областей. На минулорічному рівні залишилася чисельність поголів'я великої рогатої худоби у Закарпатській області; овець та кіз – у Чернігівській області.

На початок жовтня п.р. населенням утримувалось 70,2% загальної чисельності великої рогатої худоби (торік – 69,2%), у т.ч. корів – 78,4% (78,3%), свиней – 56,3% (56,7%), овець і кіз – 84,8% (83,9%), птиці всіх видів – 53,6% (55,4%).

У сільськогосподарських підприємствах (крім малих) за січень–вересень 2010р. порівняно з відповідним періодом 2009р. зросло загальне надходження приплоду поросят (на 235,1 тис. голів, або на 6,6%); зменшилося надходження телят (на 13,2 тис. голів, або на 2,6%) та ягнят і козенят (на 3,0 тис. голів, або на 2,3%). У розрахунку на 100 маток, які були на початок 2010р., вихід поросят становив 1173 голови (проти 1207 голів), ягнят і козенят – 66 голів (70 голів), телят – залишився на рівні січня–вересня 2009р. і становив 63 голови. Відсоток падежу великої рогатої худоби збільшився на 0,1 в.п., свиней – на 0,5 в.п., овець і кіз – на 0,4 в.п. і склав відповідно 0,9%; 5,0% та 2,2% до обороту стада.

Сільськогосподарські підприємства (крім малих) у січні–вересні п.р. порівняно з відповідним періодом 2009р. зменшили продаж населенню молодняку великої рогатої худоби (на 9,8 тис. голів, або на 6,0%), свиней (на 158,9 тис. голів, або на 18,3%) та птиці (на 1,6 млн. голів, або на 2,8%).

У сільськогосподарських підприємствах (крім малих), що займалися тваринництвом, станом на 1 жовтня 2010р. було в наявності кормів усіх видів 3,2 млн.т корм.од, що на 9,5% менше, ніж на 1 жовтня 2009р., у т.ч. концентрованих кормів – 1,2 млн.т корм.од (на 13,1% менше). У розрахунку на одну умовну голову великої худоби припадало по 7,2 ц корм.од кормів усіх видів, у т.ч. концентрованих – по 2,7 ц корм.од (на 1 жовтня 2009р. відповідно 8,4 ц корм.од та 3,2 ц корм.од).

Сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) за січень–вересень 2010р. отримано дотацій для підтримки тваринництва за рахунок коштів податку на додану вартість на суму 732,8 млн.грн., у т.ч. за худобу та птицю на суму 214,5 млн.грн., за молоко – 518,3 млн.грн.

Реалізація сільськогосподарської продукції. Загальний обсяг реалізованої аграрними підприємствами власно виробленої продукції за 9 місяців 2010р. порівняно з відповідним періодом 2009р. зменшився на 5%, у т.ч. продукції рослинництва – на 13%, а тваринництва збільшився на 9%.

Обсяги реалізації сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) основних видів аграрної продукції характеризуються такими даними:

	Січень–вересень 2010р.	Січень–вересень 2010р. до січня–вересня 2009р.		<u>Довідково:</u> частка реалізації продукції переробним підприємствам у загальному обсязі, %	
		+, –	у %	січень–вересень 2010р.	січень–вересень 2009р.
Зернові і зернобобові культури	14946,5	–4723,4	76,0	3,1	3,9
у тому числі					
пшениця	7374,2	–3343,8	68,8	3,3	3,5
жито	323,9	–4,6	98,6	6,9	9,2
ячмінь	3720,0	–402,2	90,2	2,0	3,0
кукурудза	2929,9	–784,3	78,9	3,3	5,7
Насіння соняшнику	2706,0	48,4	101,8	3,9	5,4
Соя	383,5	157,6	169,8	3,1	3,3
Ріпак	1053,9	–235,1	81,8	3,0	3,3
Цукрові буряки (включаючи давальницьку сировину)	1944,5	1285,3	295,0	95,7	96,0
Худоба та птиця (у живій вазі)	1149,6	121,4	111,8	26,3	25,6
у тому числі					
велика рогата худоба	149,1	–6,9	95,6	59,1	58,7
свині	242,1	44,7	122,6	56,3	59,3
птиця	755,1	83,0	112,4	10,3	8,0
Молоко та молочні продукти	1546,4	–8,8	99,4	92,6	92,8
Яйця, млн.шт.	6452,0	372,3	106,1	0,2	0,1

Порівняно з січнем–вереснем 2009р. загальні обсяги продажу худоби та птиці зменшили аграрні підприємства 7 регіонів (на 18–0,3%). Продаж великої рогатої худоби скорочено в 16 регіонах і найсуттєвіше – в Івано-Франківській (на 62%) області та Автономній Республіці Крим (на 38%); свиней – лише у Рівненській (на 34%) та Закарпатській (на 18%) областях. Продаж птиці зменшено в 13 регіонах, з них найсуттєвіше – у Закарпатській (на 70%) та Херсонській (на 61%) областях.

Середня жива вага однієї голови великої рогатої худоби, проданої аграрними господарствами переробним підприємствам, у січні–вересні 2010р. становила 415 кг (за 9 місяців 2009р. – 422 кг), свиней – 108 кг (торік – 107 кг). Порівняно з минулорічним рівнем зниження середньої ваги великої рогатої худоби спостерігалось у 18 регіонах, з них найбільше – у Черкаській (на 35 кг), Херсонській (на 31 кг) та Полтавській (на 30 кг) областях; свиней – у 8 регіонах і найсуттєвіше – у Чернігівській та Черкаській областях (на 10 кг).

Продаж молока скорочено аграрними підприємствами 18 регіонів, із них найбільше – у Закарпатській області (на 17%) та в Автономній Республіці Крим (на 11%); яєць – у 8 регіонах і найбільше – у Волинській (на 89%) і Закарпатській (на 34%) областях та м.Києві (на 52%).

Середні ціни продажу аграрної продукції сільськогосподарськими підприємствами за всіма напрямками реалізації за січень–вересень 2010р. порівняно з відповідним періодом 2009р. зросли на 27%, у т.ч. продукції рослинництва – на 38%, тваринництва – на 13%. У вересні п.р. порівняно з серпнем середні ціни реалізації сільськогосподарської продукції зросли на 8%, у т.ч. продукції рослинництва – на 6%, продукції тваринництва – на 15%.

Середні ціни реалізації сільськогосподарськими підприємствами основних видів аграрної продукції становили:

	Січень–вересень 2010р.		Довідково: вересень 2010р.	
	грн. за т	у % до січня–вересня 2009р.	грн. за т	у % до серпня 2010р.
Зернові та зернобобові культури	1068,1	139,7	1190,3	106,6
у тому числі				
пшениця	1063,5	139,5	1158,7	102,5
жито	738,9	120,5	900,1	101,0
ячмінь	919,9	129,2	1129,8	104,0
кукурудза	1227,6	159,0	1274,5	118,1
Насіння соняшнику	2659,3	149,0	2782,6	109,3
Соя	2605,9	102,5	2400,1	100,6
Ріпак	2912,5	123,6	2871,4	101,8
Цукрові буряки	426,5	146,1	428,4	139,3
Худоба та птиця (у живій вазі)	10592,2	101,2	11485,3	105,6
у тому числі				
велика рогата худоба	9050,2	102,5	9404,3	101,5
свині	12643,6	87,1	14484,1	113,4
птиця	10243,5	106,1	11098,7	105,2
Молоко та молочні продукти	2798,0	157,4	3368,5	119,1
Яйця, за тис. шт.	441,5	120,9	520,9	170,8

Надходження продукції тваринництва на переробні підприємства. За 9 місяців 2010р. на переробні підприємства загалом надійшло 1049,1 тис.т живої ваги худоби та птиці, що на 28,6% більше, ніж за відповідний період 2009р., та 3759,8 тис.т молока і молочних продуктів (на 1,9% менше).

Із загального обсягу надходжень переробними підприємствами від усіх категорій сільськогосподарських товаровиробників закуплено 360,3 тис.т живої ваги худоби та птиці, що на 13,8% більше, ніж торік, та 3716,0

тис.т молока та молочних продуктів (на 1,5% менше). Частка господарств населення у загальному обсязі закупівлі переробними підприємствами худоби та птиці за 9 місяців п.р. порівняно з відповідним періодом 2009р. зменшилася з 23,8% до 20,0%, молока – з 55,2% до 53,8%.

Порівняно з січнем–вереснем 2009р. скоротили обсяги закупівель худоби та птиці переробні підприємства 13 регіонів, з них найбільше – Автономної Республіки Крим (на 40%), Волинської (на 35%), Херсонської (на 29%) та Чернігівської (на 23%) областей; молока – 12 регіонів, з них найсуттєвіше – у Донецькій та Волинській областях (на 17%).

Переробними підприємствами використано для переробки 673,2 тис.т власно вирощеної худоби та птиці (на 35,5% більше, ніж за 9 місяців 2009р.) та 10,6 тис.т молока (на 16,7% менше).

Переробними підприємствами на виплату дотацій за рахунок коштів податку на додану вартість у січні–вересні п.р. за худобу та птицю в живій вазі нараховано коштів на суму 271,6 млн.грн., перераховано на рахунки сільськогосподарським товаровиробникам усіх категорій 253,9 млн.грн., за молоко – відповідно 1313,9 млн.грн. та 1211,1 млн.грн. Рівень сплати нарахованих сум за худобу та птицю склав 93,5%, за молоко – 92,2%.

Надходження цукрових буряків на переробні підприємства. На 1 жовтня 2010р. на переробні підприємства від усіх категорій господарств загалом надійшло 4051,4 тис.т цукрових буряків (у 2 рази більше, ніж на 1 жовтня 2009р.), у т.ч. переробними підприємствами було закуплено 1628,4 тис.т (40% усіх надходжень), надійшло на давальницьких засадах – 1475,2 тис.т (36%) та надійшло на переробку власно вироблених цукрових буряків – 947,8 тис.т (24%). Середня ціна купівлі цукрових буряків склала 421,0 грн. за т проти 283,5 грн. торік (зросла на 48,5%).

Наявність зерна та насіння соняшнику. На 1 жовтня 2010р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур, було в наявності 17,9 млн.т зерна (на 24% менше проти 1 жовтня 2009р.), у т.ч. 9,9 млн.т пшениці, 3,2 млн.т ячменю, 3,3 млн.т кукурудзи та 0,4 млн.т жита. Безпосередньо в аграрних підприємствах зберігалось 10,5 млн.т зерна (на 21% менше), у т.ч. 5,7 млн.т пшениці, 2,2 млн.т ячменю, 1,5 млн.т кукурудзи, 0,1 млн.т жита. Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства мали в наявності 7,4 млн.т зерна (на 26% менше), у т.ч. зернозберігаючі – 5,5 млн.т (на 21% менше).

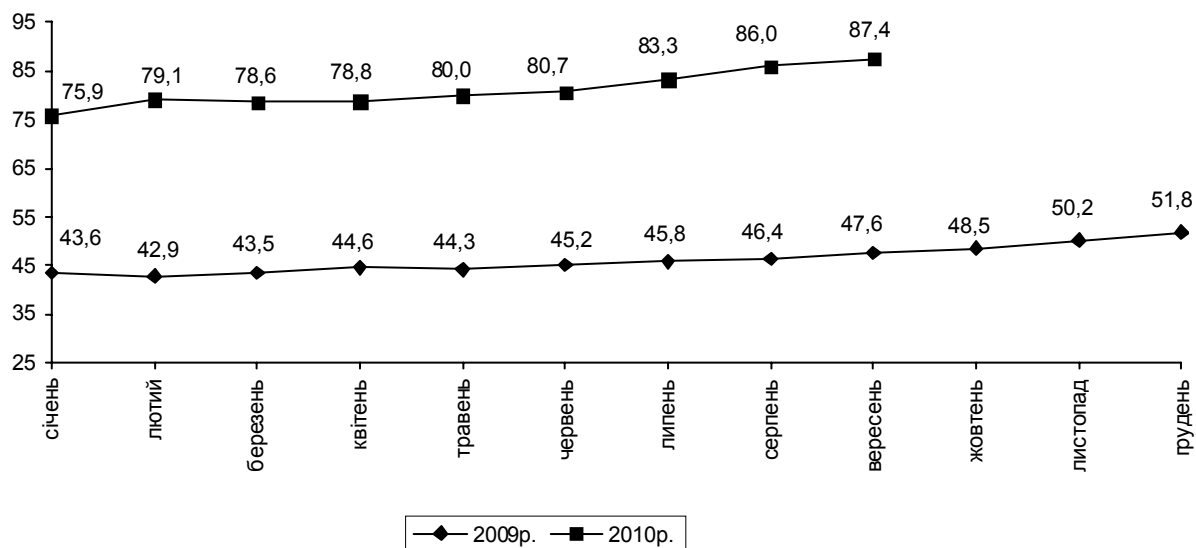
Запаси насіння соняшнику становили 4,3 млн.т (на 30% більше, ніж на 1 жовтня 2009р.), із них безпосередньо в аграрних підприємствах (крім малих) зберігалось 2,0 млн.т (на 38% більше), підприємствах, що здійснюють його переробку та зберігання, – 2,3 млн.т (на 23% більше, ніж торік).

БУДІВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У січні–вересні 2010р. підприємствами країни виконано будівельних робіт на суму 26,8 млрд.грн., що у порівнянних цінах становить 87,4% проти січня–вересня попереднього року.

Зміни обсягів будівельних робіт
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

За характером будівництва обсяги робіт розподілились так: роботи з нового будівництва, реконструкції та технічного переозброєння становили 77,8% від загального обсягу, решта – з капітального та поточного ремонтів (14,8% та 7,4% відповідно).

Обсяги виконаних робіт за видами будівельної діяльності характеризуються такими даними:

Вид діяльності	Обсяги робіт за січень–вересень 2010р., млн.грн.	У % до	
		січня–вересня 2009р.	загального обсягу
Будівництво	26784,9	87,4	100,0
у тому числі			
Підготовка будівельних ділянок	1414,6	99,7	5,3
з неї			
Розбирання та знесення будівель;			
земляні роботи	633,0	112,4	2,4
Розвідувальне буріння	781,6	91,3	2,9

Примітка. У розділі "Будівельна діяльність" дані сформовано на підставі термінової звітності, якою охоплені великі, середні та вагомні за обсягами малі підприємства.

Вид діяльності	Обсяги робіт за січень–вересень 2010р., млн.грн.	Продовження У % до	
		січня–вересня 2009р.	загального обсягу
Будівництво будівель та споруд з нього	22611,3	87,6	84,4
Загальнобудівельні роботи	17540,0	85,0	65,5
будівництво будівель	13284,6	84,9	49,6
будівництво мостів, шляхових естакад, тунелів та метрополітену	902,4	69,7	3,4
будівництво магістральних трубопро- водів, ліній зв'язку та енергопостачання	1332,8	97,5	5,0
будівництво місцевих трубопроводів, ліній зв'язку та енергопостачання	571,2	82,3	2,1
будівництво підприємств енергетики, добувної й обробної промисловості	911,7	83,9	3,4
будівництво інших споруд	29,5	55,1	0,1
монтаж та встановлення збірних конструкцій	507,8	102,0	1,9
Виготовлення каркасних конструкцій і покрівель	128,5	79,0	0,4
Будівництво доріг, аеродромів та улашту- вання поверхні спортивних споруд	2887,8	103,9	10,8
Будівництво водних споруд	353,4	91,8	1,3
Інші будівельні роботи	1701,6	91,7	6,4
Установлення інженерного устаткування будівель та споруд	2602,9	80,7	9,7
Роботи з завершення будівництва	133,5	82,5	0,5
Оренда будівельної техніки з оператором	22,6	64,3	0,1

Зниження обсягів будівництва в січні–вересні 2010р. проти відповідного періоду попереднього року відбулося за всіма основними видами будівельної діяльності.

На загальну тенденцію найбільше вплинула діяльність підприємств, що займаються будівництвом будівель і споруд (частка яких у загальному обсязі становить 84,4%). Серед них значно скоротили обсяги робіт підприємства, що здійснюють будівництво мостів, шляхових естакад, тунелів і метрополітену (на 30,3%), місцевих трубопроводів, ліній зв'язку й енергопостачання (на 17,7%), будівель (на 15,1%), а також підприємств енергетики, добувної й обробної промисловості (на 16,1%).

Водночас обсяги робіт підприємств, що здійснюють будівництво доріг, аеродромів та улаштування поверхні спортивних споруд, зросли проти відповідного періоду 2009р. на 3,9%.

Індекси обсягів виконаних будівельних робіт за регіонами наведено в таблиці.

(відсотків до відповідного періоду попереднього року)						
	Січень 2010р.	Січень– березень 2010р.	Січень– червень 2010р.	Січень– липень 2010р.	Січень– серпень 2010р.	Січень– вересень 2010р.
Україна	75,9	78,6	80,7	83,3	86,0	87,4
Автономна Республіка Крим	57,9	68,4	72,2	75,1	83,0	83,5
Вінницька	56,7	81,2	88,5	91,2	94,3	94,4
Волинська	95,1	54,2	50,0	71,4	76,8	84,0
Дніпропетровська	115,1	107,6	99,0	102,1	103,8	104,2
Донецька	64,9	75,6	80,4	88,6	103,0	102,8
Житомирська	87,7	104,8	75,0	72,5	70,5	65,2
Закарпатська	55,3	52,9	46,3	47,0	53,6	55,4
Запорізька	91,0	94,1	108,3	108,2	106,6	105,3
Івано-Франківська	53,7	53,8	63,9	65,4	67,0	71,1
Київська	44,3	64,5	68,4	64,4	66,2	70,5
Кіровоградська	81,9	73,0	64,2	69,4	69,5	72,3
Луганська	90,2	82,2	75,0	78,8	78,9	82,0
Львівська	69,4	64,9	66,6	70,1	69,3	70,7
Миколаївська	62,9	74,4	92,6	100,0	102,8	114,2
Одеська	89,1	97,9	89,9	93,2	91,7	93,7
Полтавська	139,2	110,6	112,1	108,9	108,0	108,3
Рівненська	66,2	44,6	58,5	58,3	67,2	67,7
Сумська	59,3	58,5	72,5	71,7	74,0	74,2
Тернопільська	67,8	65,7	73,8	74,1	72,8	73,2
Харківська	87,4	96,0	87,7	91,5	93,8	94,4
Херсонська	62,2	76,3	86,0	90,8	91,3	94,8
Хмельницька	59,8	67,9	67,7	70,0	70,5	71,0
Черкаська	53,1	80,8	85,3	74,2	79,7	77,3
Чернівецька	33,2	39,3	43,2	46,5	44,9	49,5
Чернігівська	52,6	53,8	60,9	67,2	65,5	65,7
м.Київ	72,6	75,1	81,5	84,5	86,0	87,6
м.Севастополь	61,4	72,5	72,2	70,1	70,2	69,0

Знизили обсяги будівництва підприємства 22 регіонів країни. Серед них найбільше – будівельники Закарпатської та Чернівецької областей (на 44,6% та на 50,5% відповідно).

Разом із тим підприємства 5 регіонів збільшили обсяги будівництва порівняно з січнем–вереснем 2009р., найбільше – Миколаївської (на 14,2%) та Полтавської (на 8,3%) областей.

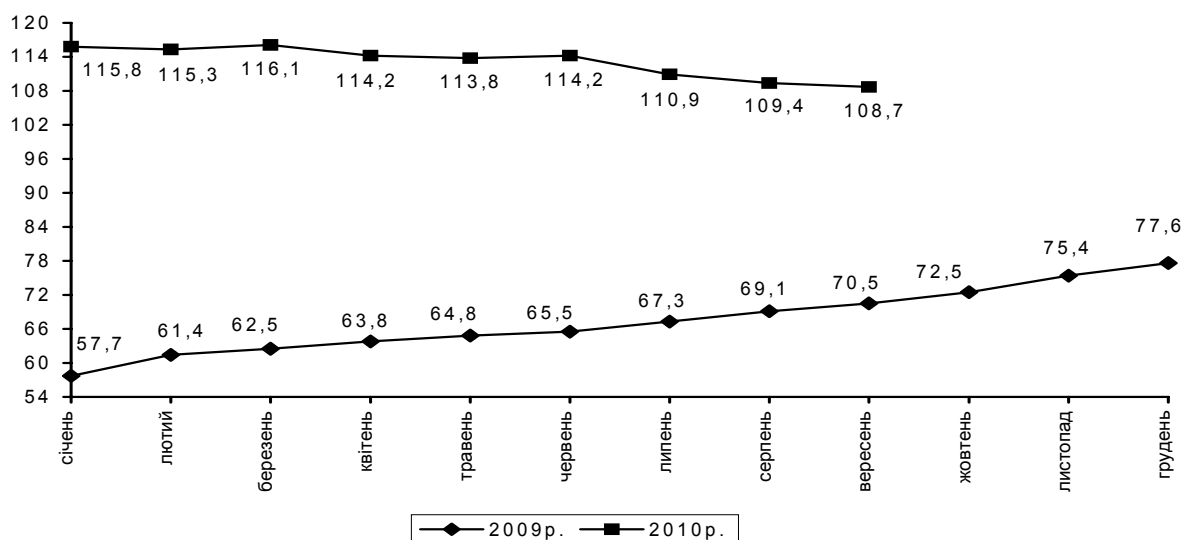
Більше половини загального обсягу будівництва виконано підприємствами 4 регіонів країни (Донецької, Харківської, Дніпропетровської областей та м.Києва), зокрема 24,4% – будівельниками столиці.

ТРАНСПОРТ

За січень–вересень 2010р. підприємствами транспорту перевезено 548,6 млн.т вантажів, що на 10,4% більше, ніж за січень–вересень 2009р. Вантажооборот зріс на 8,7% і становив 293,2 млрд.ткм.

	Перевезено вантажів		Вантажооборот	
	млн.т	у % до січня–вересня 2009р.	млн.ткм	у % до січня–вересня 2009р.
Усіма видами транспорту	548,6	110,4	293164,3	108,7
у тому числі				
залізничним	317,9	112,6	159521,3	112,8
автомобільним	112,9	111,8	28152,5	115,7
водним	7,9	114,4	6587,8	115,5
трубопровідним	109,8	103,0	98632,7	100,7
авіаційним	0,06	99,3	270,0	109,3

Вантажооборот підприємств транспорту
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

Перевезення вантажів залізницями порівняно з січнем–вереснем 2009р. зросло на 12,6%, у т.ч. відправлення вантажів – на 12,7%. Відправлення вантажів зросло на Одеській залізниці на 24,9%, Придніпровській – на 18,6%, Львівській – на 19,1%, Південно-Західній – на 14,0%, Донецькій – на 8,2%. На Південній залізниці відправлення вантажів знизилися на 1,0%. Відправлення лісових вантажів збільшилося на 48,0%, брухту чорних металів – на 29,1%, залізної та марганцевої руди – на 22,7%, будівельних матеріалів – на 21,9%, хімічних і мінеральних добрив – на 21,4%, коксу – на 12,9%, нафти і нафтопродуктів – на 8,8%, чорних металів – на 8,9%, кам'яного вугілля – на 7,3%, цементу – на 1,4%. Відправлення зерна та продуктів перемелу знизилося на 34,0%.

Вітчизняний морський та річковий торговельний флот виконав перевезення вантажів у обсязі 7,9 млн.т, що на 14,4% більше, ніж за січень–вересень 2009р. Перевезення вантажів підприємствами річкового транспорту порівняно з січнем–вереснем 2009р. зросли на 40,2%, морського транспорту – зменшилися на 11,9%. Закордонні перевезення вантажів річковим транспортом збільшилися на 37,5%, морським – на 10,7%. Обсяг переробки вантажів у торговельних і рибних портах та на промислових причалах (морських і річкових) зменшився на 1,8% і становив 115,6 млн.т. Переробка імпортованих вантажів збільшилася на 53,3%, експортних – на 0,4%. Переробка транзитних вантажів скоротилася на 16,6% та внутрішнього сполучення – на 6,9%. Кількість оброблених суден – закордонних та інфрафрахт – збільшилася на 2,5% і становила 12,6 тис.од.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) за січень–вересень 2010р. перевезено 112,9 млн.т вантажів, що на 11,8% більше, ніж за січень–вересень 2009р., та виконано вантажооборот в обсязі 28,2 млрд.ткм, який зріс на 15,7%.

Магістральними трубопроводами у січні–вересні 2010р. транспортовано 109,8 млн.т вантажів, що на 3,0% більше, ніж у січні–вересні 2009р. Перекачка газу зросла на 11,4%, аміаку – на 37,2%. Перекачка нафти скоротилася на 20,7%. Транзит газу зріс на 8,5%, аміаку – на 14,6%. Транзит нафти зменшився на 30,6%.

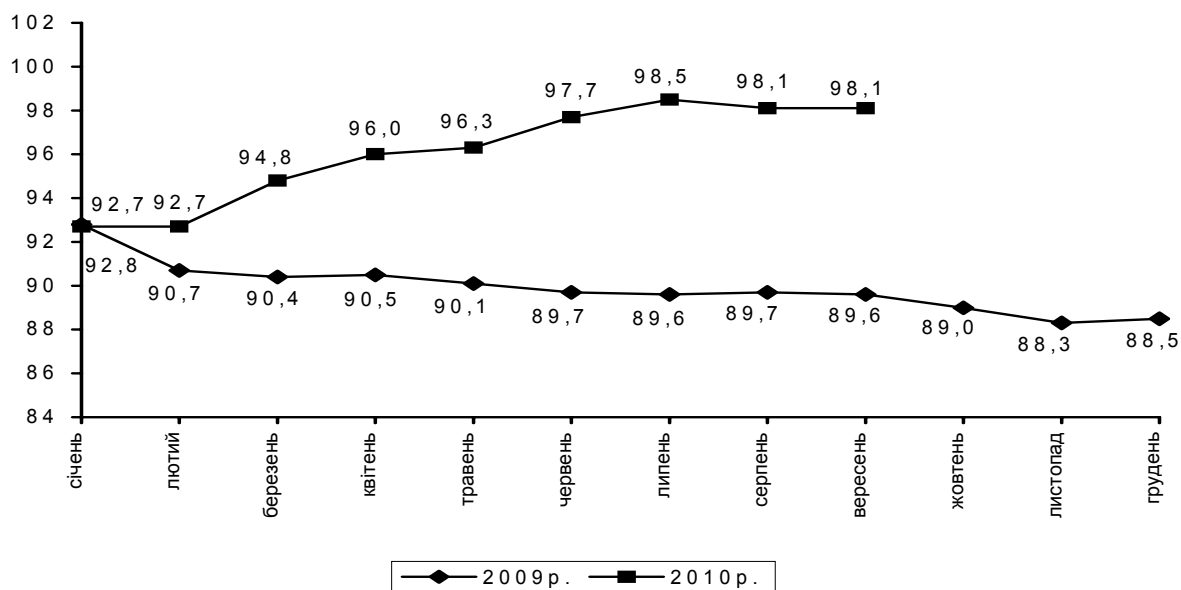
За 9 місяців 2010р. авіаційним транспортом перевезено 61,4 тис.т вантажів, що на 0,7% менше, ніж за січень–вересень 2009р. Вантажооборот авіаційного транспорту становив 270,0 млн.ткм, що на 9,3% більше порівняно з січнем–вереснем 2009р.

За січень–вересень 2010р. послугами пасажирського транспорту скористалися 5,1 млрд. пасажирів, виконано пасажирську роботу в обсязі 98,5 млрд.пас.км, що становить відповідно 92,3% та 98,1% від обсягів січня–вересня 2009р.

	Перевезено пасажирів		Пасажирооборот	
	млн.	у % до січня–вересня 2009р.	млн.пас.км	у % до січня–вересня 2009р.
Усіма видами транспорту	5070,4	92,3	98479,8	98,1
у тому числі				
залізничним ¹	326,6	99,5	39131,9	102,0
автомобільним	2779,4	91,9	38965,9	93,4
водним	6,2	96,6	81,3	71,1
авіаційним	4,7	115,3	8137,6	114,7
трамвайним	521,7	86,9	2906,9	87,7
тролейбусним	877,6	90,4	5040,6	90,8
метрополітенами	554,2	98,9	4215,6	98,8

¹ З урахуванням перевезень міською електричкою.

Пасажирооборот підприємств транспорту
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

Залізничним транспортом за січень–вересень 2010р. відправлено 326,6 млн. пасажирів (з урахуванням перевезень міською електричкою), що на 0,5% менше, ніж за січень–вересень 2009р. Відправлення пасажирів зменшилося на Донецькій залізниці на 2,2%, Львівській – на 1,4%, Придніпровській – на 0,9%, Південній – на 0,7% та Південно-Західній – на 0,5%. На Одеській залізниці відправлення пасажирів зросло на 2,0%. Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 2,8 млрд. пасажирів, що на 8,1% менше, ніж за січень–вересень 2009р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців зменшилися на 8,3%. Перевезення пасажирів морським транспортом порівняно з січнем–вереснем 2009р. зросли на 5,4%. Підприємства м.Севастополя, які виконали 80,2% загальних обсягів морських перевезень пасажирів, збільшили перевезення пасажирів на 4,5%. Закордонні морські перевезення пасажирів зросли на 11,0% порівняно з січнем–вереснем 2009р. Підприємства Автономної Республіки Крим, які виконують майже всі морські закордонні перевезення (96,3%), збільшили перевезення пасажирів у січні–вересні 2010р. на 12,8%. За січень–вересень 2010р. річковим транспортом перевезено 0,8 млн. пасажирів, що на 37,0% менше, ніж за січень–вересень 2009р. Авіаційним транспортом перевезено 4,7 млн. пасажирів, що на 15,3% більше, ніж за січень–вересень 2009р. За січень–вересень 2010р. міським електротранспортом перевезено 2,0 млрд. пасажирів, що на 8,3% менше порівняно з січнем–вереснем 2009р.

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ ТОВАРАМИ

Обсяги експорту та імпорту товарів України за січень–серпень 2010р. становили 31590,6 млн.дол. США та 36231,5 млн.дол. і збільшились порівняно з відповідним періодом попереднього року на 33,2% та на 31,8%. Від’ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 4640,9 млн.дол. (за січень–серпень 2009р. також від’ємне – 3786,2 млн.дол.). Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,87 (за 8 місяців 2009р. – 0,86).

Зовнішньоторговельні операції товарами Україна здійснювала з партнерами із 210 країн світу.

Інформацію щодо зовнішньої торгівлі товарами з найбільшими торговими партнерами наведено у таблиці.

	Експорт		Імпорт		Сальдо
	млн.дол. США	у % до січня–серпня 2009р.	млн.дол. США	у % до січня–серпня 2009р.	
Усього	31590,6	133,2	36231,5	131,8	–4640,9
Країни СНД	11396,0	142,4	15773,6	131,6	–4377,6
у тому числі					
Азербайджан	400,3	113,4	636,2	6486,0	–235,9
Білорусь	1108,9	145,0	1430,3	145,5	–321,4
Казахстан	797,5	76,4	453,5	27,0	344,0
Молдова	446,3	106,8	46,9	144,2	399,4
Російська Федерація	8175,8	170,3	13121,6	188,9	–4945,8
Країни ЄС	7804,0	140,7	11529,6	123,5	–3725,6
у тому числі					
Австрія	312,4	173,6	418,6	114,0	–106,2
Бельгія	149,8	122,0	323,7	110,1	–173,9
Іспанія	252,1	68,1	268,4	119,5	–16,3
Італія	1518,4	211,9	846,3	117,4	672,1
Литва	144,1	132,8	394,5	163,0	–250,4
Нідерланди	347,7	105,6	466,2	108,4	–118,5
Німеччина	962,8	135,3	2676,0	113,7	–1713,2
Польща	1037,2	153,6	1533,9	115,2	–496,7
Румунія	387,2	196,4	417,9	154,1	–30,7
Словаччина	344,8	121,0	243,7	126,5	101,1
Сполучене Королівство	302,5	150,7	500,8	126,7	–198,3
Угорщина	494,1	113,8	639,2	168,4	–145,1
Франція	257,7	104,7	645,9	107,4	–388,2
Чеська Республіка	394,7	207,1	414,2	105,4	–19,5
Інші країни	12390,6	121,9	8928,3	144,6	3462,3
у тому числі					
Єгипет	796,4	126,5	69,1	147,2	727,3
Індія	862,8	121,0	420,3	155,6	442,5
Китай	778,9	74,0	2786,3	172,1	–2007,4
Сполучені Штати Америки	547,4	484,9	1037,5	127,2	–490,1
Туреччина	1922,7	150,3	724,6	129,7	1198,1

До країн СНД було експортовано 36,1% усіх товарів, до країн ЄС – 24,7% (у січні–серпні 2009р. – відповідно 33,8% та 23,4%).

Найбільші експортні поставки здійснювались до Російської Федерації – 25,9%, Туреччини – 6,1%, Італії – 4,8%, Білорусі – 3,5%, Польщі – 3,3%, Німеччини – 3% від загального обсягу експорту.

Із країн СНД імпортовано 43,5% усіх товарів, з країн ЄС – 31,8% (у січні–серпні 2009р. – 43,6% та 33,9%).

Найбільшу питому вагу в загальному обсязі імпорту мали Російська Федерація – 36,2%, Китай – 7,7%, Німеччина – 7,4%, Польща – 4,2%, Білорусь – 3,9%, Сполучені Штати Америки – 2,9%.

Основу товарної структури зовнішньої торгівлі України складали мінеральні продукти, недорогоцінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості, транспортні засоби та шляхове обладнання, продукти рослинного походження.

Інформацію щодо найважливіших товарних груп у структурі зовнішньої торгівлі України за січень–серпень 2010р. наведено у таблиці.

Код і назва товарів згідно з УКТЗЕД	Експорт			Імпорт		
	млн.дол. США	у % до січня– серпня 2009р.	у % до загаль- ного обсягу	млн.дол. США	у % до січня– серпня 2009р.	у % до загаль- ного обсягу
Усього	31590,6	133,2	100,0	36231,5	131,8	100,0
у тому числі						
II. Продукти рослинного походження	2137,1	72,6	6,8	1027,8	126,4	2,8
з них						
10 зернові культури	1429,8	65,7	4,5	117,0	142,5	0,3
V. Мінеральні продукти	4206,5	201,0	13,3	12592,0	131,8	34,8
з них						
27 енергетичні мате- ріали; нафта та про- дукти її перегонки	2306,5	221,4	7,3	11480,3	128,1	31,7
VI. Продукція хіміч- ної та пов'язаних з нею галузей промисловості	2070,6	135,7	6,6	3915,5	124,0	10,8
XV. Недорогоцінні метали та вироби з них	11108,8	140,2	35,2	2449,1	148,6	6,8

Код і назва товарів згідно з УКТЗЕД	Продовження					
	Експорт			Імпорт		
	млн.дол. США	у % до січня– серпня 2009р.	у % до загаль- ного обсягу	млн.дол. США	у % до січня– серпня 2009р.	у % до загаль- ного обсягу
з них						
72 чорні метали	9454,5	151,1	29,9	1168,1	167,6	3,2
73 вироби з чорних металів	1173,9	90,3	3,7	503,4	134,3	1,4
XVI. Механічне та електричне обладнання	3490,2	119,3	11,0	4814,7	131,2	13,3
84 котли, машини, апарати і механічні пристрої	2007,2	120,4	6,4	2779,2	114,4	7,7
85 електричні машини і устаткування	1483,0	117,7	4,7	2035,5	164,0	5,6
XVII. Транспортні засоби та шляхове обладнання	1921,2	209,2	6,1	2081,1	155,9	5,7

У січні–серпні 2010р. експорт української давальницької сировини становив 35,1 млн.дол. США, або 0,1% від загального обсягу експорту країни. В Україну імпортовано готової продукції, виготовленої з давальницької сировини, на 35,6 млн.дол., що також становить 0,1% від загального обсягу імпорту.

В Україну надійшло іноземної давальницької сировини на 1394,1 млн. дол., або 3,8% від загального обсягу імпорту країни. Обсяг експорту готової продукції, виготовленої з імпортованої давальницької сировини, становив 2590,3 млн.дол., або 8,2% від загального обсягу експорту.

Найактивніше здійснювали експортно-імпортні операції з товарами підприємства м.Києва, Донецької, Дніпропетровської та Одеської областей.

ОПТОВА Й РОЗДРІБНА ТОРГІВЛЯ, РЕСТОРАННЕ ГОСПОДАРСТВО

Оборот підприємств оптової торгівлі за січень–вересень 2010р. становив 686,6 млрд.грн. Фізичний обсяг оптового товарообороту порівняно з січнем–вереснем 2009р. збільшився на 2,4%.

Оборот роздрібної торгівлі¹ за січень–вересень 2010р. становив 376,9 млрд.грн., що на 5,1% більше обсягу січня–вересня 2009р. У структурі обороту роздрібної торгівлі на організовані та неформальні ринки припадало 31,1%.

Обсяги та темпи зростання обороту роздрібної торгівлі за регіонами наведено нижче.

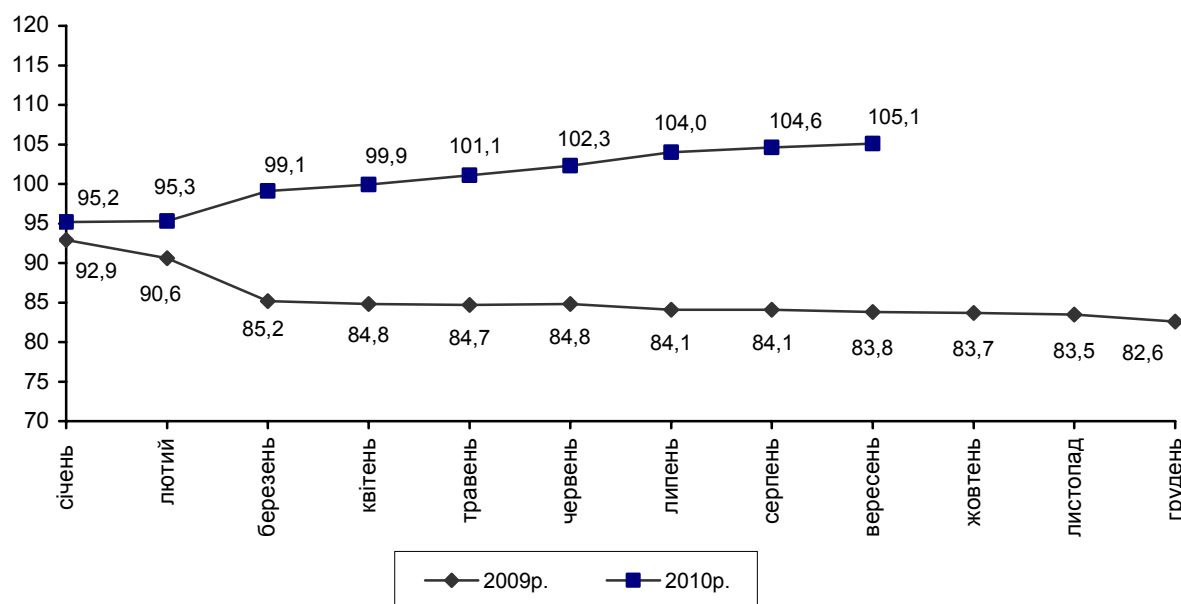
	Оборот роздрібної торгівлі за січень–вересень 2010р., млн.грн.	Темпи зростання обороту роздрібної торгівлі (у порівнянних цінах), %		
		січень–вересень 2010р. до січня–вересня 2009р.	ДОВІДКОВО:	
			січень–вересень 2009р. до січня–вересня 2008р.	2009р. до 2008р.
Україна	376855,4	105,1	83,8	82,6
Автономна Республіка Крим	16830,1	102,2	85,0	81,4
Вінницька	10079,4	104,8	84,6	80,2
Волинська	6903,6	102,6	83,5	82,6
Дніпропетровська	29130,3	107,0	78,8	79,9
Донецька	37520,1	103,4	81,5	80,4
Житомирська	8026,1	105,4	86,2	82,8
Закарпатська	7747,4	102,2	85,6	81,3
Запорізька	15988,3	104,4	81,7	79,3
Івано-Франківська	9076,5	100,6	87,7	84,1
Київська	14594,1	104,1	93,8	86,9
Кіровоградська	6341,2	106,2	83,7	82,2
Луганська	15691,2	109,0	81,3	80,8
Львівська	17788,7	102,6	89,2	84,7
Миколаївська	9293,9	104,6	86,4	84,6
Одеська	22408,2	106,3	89,8	89,2
Полтавська	10022,1	102,9	79,5	76,2
Рівненська	6946,3	103,2	90,8	85,6
Сумська	6922,7	102,2	82,0	81,0

¹ Включає роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями.

Продовження

	Оборот роздрібно́ї торгівлі за січень–вересень 2010р., млн.грн.	Темпи зростання обороту роздрібно́ї торгівлі (у порівнянних цінах), %		
		січень–вересень 2010р. до січня–вересня 2009р.	ДОВІДКОВО:	
			січень–вересень 2009р. до січня–вересня 2008р.	2009р. до 2008р.
Тернопільська	6291,1	102,1	90,1	86,2
Харківська	27256,0	105,1	79,9	82,5
Херсонська	7799,1	102,5	86,7	86,7
Хмельницька	8623,6	102,7	78,8	79,2
Черкаська	8846,8	105,8	87,9	88,0
Чернівецька	5585,5	103,7	89,9	87,8
Чернігівська	7158,9	101,9	88,2	83,4
м.Київ	49532,2	106,2	79,7	79,8
м.Севастополь	4452,0	109,6	89,2	83,4

Зміни обсягів обороту роздрібно́ї торгівлі
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

Оборот ресторанного господарства (з урахуванням обороту фізичних осіб-підприємців) за січень–вересень 2010р. проти січня–вересня попереднього року збільшився на 1,8% і становив 12,8 млрд.грн.

Обсяг роздрібно́го товарообороту підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібно́ї торгівлі та ресторанного господарства, за січень–вересень 2010р. становив 194,7 млрд.грн., що в порівнянних цінах на 5,2% більше обсягу січня–вересня 2009р.

Порівняно з січнем–вереснем 2009р. найбільше зростання обсягів роздрібного товарообороту підприємств спостерігалось у м.Севастополі, Луганській, Донецькій і Дніпропетровській областях (на 20,9–7,2%).

Обсяги та темпи зростання роздрібного товарообороту за регіонами наведено нижче.

	Роздрібний товарооборот за січень– вересень 2010р., млн.грн.	Темпи зростання товарообороту (у порівнянних цінах), %			
		вересень 2010р. до вересня 2009р.	січень– вересень 2010р. до січня– вересня 2009р.	ДОВІДКОВО:	
				вересень 2009р. до вересня 2008р.	січень– вересень 2009р. до січня– вересня 2008р.
Україна	194673,1	110,4	105,2	78,0	79,3
Автономна					
Республіка Крим	7378,9	111,6	101,7	80,8	80,1
Вінницька	3871,8	106,9	103,2	74,9	77,3
Волинська	3199,2	102,9	100,8	79,1	77,9
Дніпропетровська	17269,8	117,3	107,2	71,0	73,7
Донецька	17756,3	110,8	107,5	77,1	74,7
Житомирська	3545,2	104,7	104,4	79,8	82,6
Закарпатська	4211,1	96,9	102,9	80,4	81,7
Запорізька	7268,5	102,1	105,3	76,4	77,0
Івано-Франківська	3391,9	103,2	100,1	82,8	82,9
Київська	8535,6	112,4	104,6	93,9	92,1
Кіровоградська	3076,1	106,6	106,0	78,7	76,5
Луганська	6253,8	114,7	110,8	70,4	74,3
Львівська	10522,6	104,8	98,8	89,4	87,0
Миколаївська	4015,5	108,1	102,4	78,4	78,9
Одеська	12610,4	117,7	106,4	83,3	89,6
Полтавська	4910,9	96,6	102,2	80,5	76,1
Рівненська	3123,7	110,8	100,6	94,7	87,7
Сумська	2804,5	109,5	101,1	74,7	77,0
Тернопільська	2722,1	105,9	99,5	81,9	85,9
Харківська	13187,6	106,1	103,9	72,3	76,4
Херсонська	3618,9	99,7	100,8	81,4	82,3
Хмельницька	3649,2	104,3	101,0	83,8	74,7
Черкаська	3714,5	112,1	106,1	74,9	81,7
Чернівецька	2919,6	99,7	100,9	97,2	90,7
Чернігівська	3099,0	103,6	99,7	80,0	81,3
м.Київ	35743,4	110,4	106,1	71,3	75,8
м.Севастополь	2273,0	132,3	120,9	75,6	82,2

Обсяг роздрібного товарообороту за вересень 2010р. становив 24,1 млрд.грн. і в порівнянних цінах проти вересня 2009р. збільшився на 10,4%, проти серпня 2010р. – зменшився на 1,6%.

Через мережу автозаправних станцій, що налічує 6305 од, у вересні 2010р. було продано в роздріб світлих нафтопродуктів на 4484,7 млн.грн., із них бензину моторного – на 3216,6 млн.грн. (71,7%), дизельного пального – на 1268,1 млн.грн. (28,3%).

Бензину моторного було реалізовано 324,7 тис.т, дизельного пального – 157,3 тис.т, що більше відповідно на 5,1% та 5,9%, ніж у вересні 2009р.

У задоволенні потреб населення товарами значне місце належить ринкам. За рахунок організованих ринків у січні–вересні 2010р. формувалось 27,2% загального обсягу продажу споживчих товарів. В обороті цих ринків 15,6% становив продаж сільськогосподарських продуктів.

Продаж сільськогосподарських продуктів на ринках за січень–вересень 2010р. проти січня–вересня 2009р. збільшився на 1,3%, при цьому ціни зросли на 9,7%. Продукти тваринництва подорожчали на 1,4%, їхній продаж збільшився на 5,9%. Продаж продуктів рослинництва зменшився на 6% при зростанні цін на 26%.

У вересні 2010р. проти вересня 2009р. продаж сільськогосподарських продуктів на ринках зменшився на 0,4% при зростанні цін на 14%.

Дані щодо індексів цін та обсягів продажу окремих сільськогосподарських продуктів на ринках наведено в таблиці.

	(відсотків)					
	Індекси цін			Індекси обсягу продажу		
	січень– вересень 2010р. до січня– вересня 2009р.	вересень 2010р. до		січень– вересень 2010р. до січня– вересня 2009р.	вересень 2010р. до	
		серпня 2010р.	вересня 2009р.		серпня 2010р.	вересня 2009р.
Зернові	115,7	105,5	131,2	94,1	99,3	89,6
Борошно	105,9	106,6	117,7	91,0	109,0	97,6
Круп'яні	117,3	107,3	140,6	91,3	98,9	91,3
пшоно	98,2	105,4	116,9	92,5	100,1	93,2
крупя гречана	174,5	112,7	262,2	89,2	97,2	85,5
рис	99,6	103,2	98,4	93,1	100,7	95,8
інші крупи	100,2	103,8	114,9	88,8	98,7	86,3
Картопля	136,8	117,2	164,8	93,1	112,6	94,9
Капуста свіжа	170,6	128,8	132,4	92,6	101,1	90,1

Продовження

	Індекси цін			Індекси обсягу продажу		
	січень– вересень 2010р. до січня– вересня 2009р.	вересень 2010р. до		січень– вересень 2010р. до січня– вересня 2009р.	вересень 2010р. до	
		серпня 2010р.	вересня 2009р.		серпня 2010р.	вересня 2009р.
Цибуля ріпчаста	233,1	101,4	173,7	93,5	121,6	98,2
Буряки	174,4	103,0	128,0	91,8	107,7	91,5
Морква	137,7	103,6	95,0	93,2	107,3	90,6
Огірки солоні	100,9	104,2	103,4	97,0	104,9	100,3
Помідори солоні	102,5	98,6	92,0	107,0	127,8	115,0
Часник	203,5	129,1	212,9	90,5	99,2	91,3
Фрукти та ягоди свіжі	109,7	103,9	124,6	96,3	95,9	94,4
Цукор	175,3	99,6	142,4	88,6	95,2	80,9
Олія	118,1	104,8	118,9	96,9	93,0	98,0
Яловичина	100,8	102,6	103,6	101,8	103,5	99,2
Свинина	96,4	104,0	98,7	109,3	99,8	110,3
Сало свиняче	82,8	113,6	81,6	114,9	98,7	117,0
Птиця	107,6	105,3	103,2	104,0	99,5	99,1
Молоко свіже	127,6	108,3	135,2	97,8	97,3	97,4
Масло тваринне	140,3	108,2	158,7	97,4	96,6	96,4
Сир (творог)	119,4	107,2	127,5	99,7	95,8	96,8
Сметана	126,9	107,4	133,3	98,5	97,6	97,3
Яйця	114,1	138,3	103,9	97,4	96,1	93,9
Мед	119,9	100,0	120,4	97,6	100,6	93,5

За січень–вересень 2010р. порівняно з січнем–вереснем 2009р. ціни зросли практично на всі сільськогосподарські продукти, окрім сала свинячого, худоби, журавлини, перцю солодкого, пшона, м'яса, рису, яблук, ціни на які знизилися на 17,2–0,4%.

Середні ціни, що склалися на ринках на окремі сільськогосподарські продукти, наведено нижче.

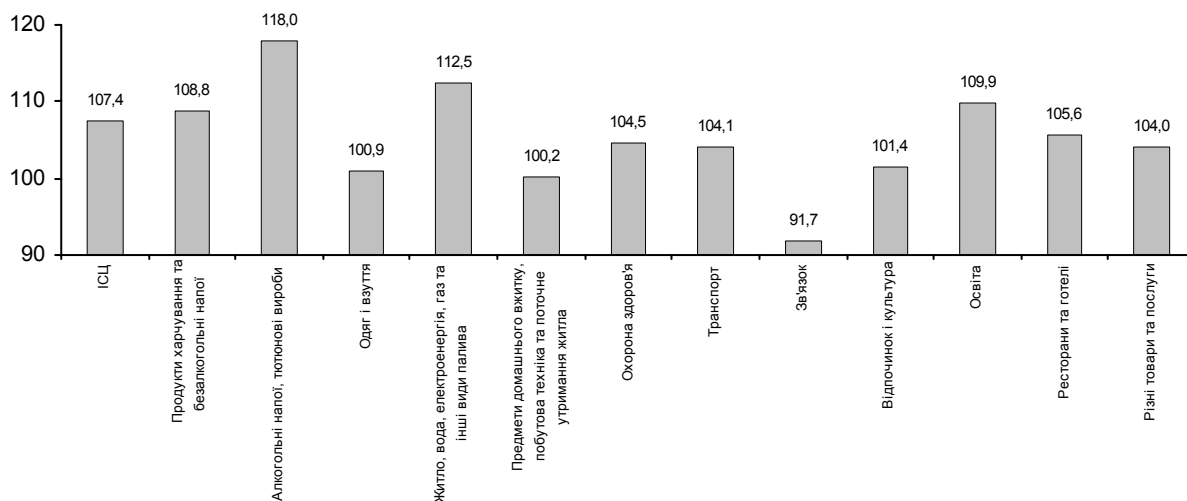
			(грн. за кг)
	Вересень		Серпень 2010р.
	2010р.	2009р.	
Картопля	4,66	2,83	3,98
Капуста свіжа	3,81	2,88	2,96
Цибуля ріпчаста	5,16	2,97	5,09
Буряки	4,21	3,29	4,09

	Продовження		
	Вересень		Серпень 2010р.
	2010р.	2009р.	
Морква	5,18	5,45	5,00
Огірки свіжі	6,44	3,55	4,70
Помідори свіжі	5,01	3,24	5,07
Огірки солоні	14,31	13,84	13,74
Помідори солоні	15,87	17,26	16,09
Часник	28,23	13,26	21,86
Яблука	6,09	5,32	5,98
Цитрусові	19,99	14,15	16,81
Цукор	9,05	6,35	9,08
Олія (за літр)	10,60	8,92	10,12
Яловичина	41,24	39,81	40,20
Свинина	44,31	44,91	42,60
Сало свиняче	22,92	28,10	20,18
Молоко свіже (за літр)	5,65	4,18	5,22
Масло тваринне	52,11	32,83	48,16
Сир (творог)	24,02	18,84	22,41
Сметана	28,03	21,03	26,09
Яйця (за десяток)	6,97	6,71	5,04
Мед	41,79	34,71	41,80

ЦІНИ І ТАРИФИ

Індекс споживчих цін (ІСЦ) у вересні 2010р. становив 102,9%, з початку року – 107,4%.

Індекси споживчих цін у 2010 році
(вересень до грудня попереднього року, %)

На споживчому ринку у вересні ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 4,4%. Найбільше (в 1,5 раза) подорожчали яйця. На 16,8% зросли ціни на овочі, у т.ч. на капусту – на 33,5%, картоплю – на 22,4%. На 8,9–5,7% стали дорожчими тваринні жири, масло, сири, кисломолочна продукція та молоко, на 3,6–2,4% – фрукти, рис, олія, м'ясо та м'ясопродукти.

Алкогільні напої та тютюнові вироби подорожчали на 5,5%, що в основному пов'язане із підвищенням цін на тютюнові вироби на 9,6%.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 0,2%.

У сфері охорони здоров'я зростання цін на 0,6% насамперед зумовлене подорожчанням фармацевтичної продукції та амбулаторних послуг на 1,0%. У той же час на 1,8% знизилася вартість санаторно-курортних послуг.

Зниження цін на транспорт у цілому на 0,4% в першу чергу зумовлене здешевленням палива та мастил на 1,4%. Крім того, на 0,3% знизилися ціни на автомобілі.

Подорожчання послуг освіти на 7,6% відбулося за рахунок підвищення плати за навчання в закладах вищої та середньої освіти (на 8,8% та 8,6% відповідно).

За січень–вересень п.р. продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 8,8%. Найбільше зростання цін спостерігалось на продукти переробки зернових – в 1,6 раза. На 22,4–15,9% стали дорожчими цу-

кор, кисломолочна продукція, овочі, фрукти, масло, сири; на 11,8–7,7% – маргарин, м'ясо птиці, молоко, хліб, олія.

Разом із цим на 19,1% та 12,7% подешевшали тваринні жири та яйця; на 3,0% знизилися ціни на рис.

Алкогольні напої та тютюнові вироби подорожчали на 18,0%, передусім за рахунок подорожчання тютюнових виробів на 30,6%.

Ціни на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 12,5%, що головним чином зумовлено підвищенням цін на природний газ у 1,5 раза.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 4,5%, що в основному пов'язано з подорожчанням вартості санаторно-курортних та амбулаторних послуг (на 14,1% та 6,9% відповідно).

Підвищення цін на транспорт у цілому на 4,1% відбулося передусім за рахунок подорожчання палива та мастил на 8,3%. Крім того, на 4,8% зросла вартість перевезень автодорожнім пасажирським транспортом.

Освітні послуги подорожчали на 9,9%, у т.ч. дошкільна освіта – на 17,4%, середня – на 9,1%, вища – на 8,8%.

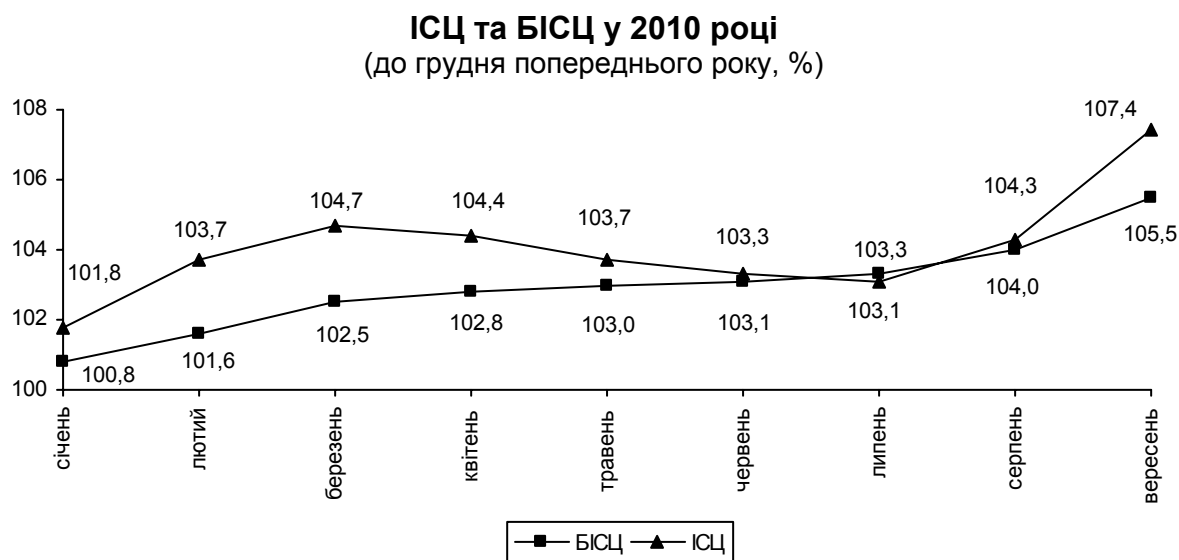
Разом із тим на 9,0–2,3% подешевшали телефонне обладнання, аудіотехніка, фотоапаратура й обладнання для обробки інформації, побутова техніка.

Індекси споживчих цін у 2010р. наведено в таблиці.

	До попереднього місяця				(відсотків)
	червень	липень	серпень	вересень	Вересень до грудня попереднього року
Індекс споживчих цін	99,6	99,8	101,2	102,9	107,4
Продукти харчування та безалкогольні напої	99,1	99,3	99,9	104,4	108,8
Продукти харчування	99,0	99,2	99,9	104,6	108,9
Хліб і хлібопродукти	100,5	100,7	102,4	102,5	113,7
хліб	100,4	100,2	100,5	101,6	108,4
макаронні вироби	100,2	100,5	100,9	101,7	106,6
М'ясо та м'ясопродукти	100,1	99,5	100,3	102,4	104,0
Риба та продукти з риби	100,0	99,9	99,6	100,0	104,3
Молоко, сир та яйця	94,5	98,1	102,3	111,7	108,6
молоко	97,0	99,7	104,2	105,7	108,7
яйця	81,4	91,3	100,2	151,5	87,3
Олія та жири	97,7	99,0	102,0	105,7	103,0
масло	98,1	100,5	105,8	107,7	116,1
олія	100,3	98,9	100,7	102,6	107,7
Фрукти	102,3	101,9	95,8	103,6	116,1
Овочі	95,6	92,0	88,9	116,8	119,6
картопля	115,1	89,4	85,3	122,4	149,3

	Продовження				
	До попереднього місяця				Вересень до грудня поперед- нього року
	червень	липень	серпень	вересень	
Цукор	100,1	102,8	102,6	100,0	122,4
Безалкогольні напої	100,3	100,4	100,4	100,4	104,6
Алкогільні напої, тютюнові вироби	100,3	100,6	103,7	105,5	118,0
Одяг і взуття	100,1	99,9	100,0	100,4	100,9
одяг	100,1	100,0	100,1	100,4	101,0
взуття	100,1	99,8	99,9	100,5	101,2
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	100,3	101,4	109,6	100,2	112,5
плата за власне житло (квартирна плата)	101,2	100,8	100,2	100,0	104,4
утримання та ремонт житла	100,2	100,2	100,2	100,3	101,6
водопостачання	101,2	100,7	100,0	100,3	105,2
каналізація	101,6	100,8	100,2	100,1	106,0
електроенергія	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
природний газ	100,0	100,0	150,1	100,0	150,1
гаряча вода, опалення	99,9	103,8	100,1	100,0	103,8
Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	100,1	100,1	100,1	100,2	100,2
Охорона здоров'я	100,2	100,6	100,4	100,6	104,5
фармацевтична продукція, медичні товари та обладнання	99,5	99,8	100,4	100,9	101,3
амбулаторні послуги	100,3	100,5	100,4	101,0	106,9
Транспорт	99,5	99,6	100,3	99,6	104,1
паливо та мастила	98,1	98,2	100,1	98,6	108,3
транспортні послуги	100,4	100,3	100,5	100,2	104,0
залізничний пасажирський транспорт	99,8	99,9	99,6	100,0	99,6
автомобільний пасажирський транспорт	100,4	100,4	100,6	100,3	104,8
Зв'язок	99,9	99,9	99,9	99,8	91,7
Відпочинок і культура	100,1	100,3	100,3	100,7	101,4
Освіта	100,7	100,4	100,2	107,6	109,9
дошкільна та початкова освіта	104,9	103,0	100,5	104,3	117,4
середня освіта	100,0	100,0	100,0	108,6	109,1
вища освіта	100,0	100,0	100,0	108,8	108,8
Ресторани та готелі	100,4	100,5	100,4	100,8	105,6
Різні товари та послуги	100,3	100,5	100,3	100,4	104,0

Базовий індекс споживчих цін (БІСЦ) у вересні 2010р. становив 101,5%, з початку року – 105,5%.

Індекс цін виробників промислової продукції у вересні 2010р. становив 100,1%, з початку року – 115,2%.

Продукція добувної промисловості у вересні в цілому подорожчала на 0,1%. У добуванні паливно-енергетичних корисних копалин ціни підвищилися на 0,3%, при цьому продукція з видобутку нафти зросла в ціні на 3,0%. У добуванні корисних копалин, крім паливно-енергетичних, ціни знизилися на 0,1%.

У переробній промисловості ціни зросли на 1,3%. На 1,8–0,9% підвищилися ціни у виробництві коксу, металургійному виробництві та виробництві готових металевих виробів, целюлозно-паперовому виробництві, видавничій діяльності, виробництві шкіри та виробів з неї, іншої неметалевої мінеральної продукції. Водночас у виробництві продуктів нафтоперероблення ціни знизилися на 0,8%.

У виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів продукція подорожчала на 3,0%, у т.ч. у виробництві молочних продуктів та морозива – на 8,7%, борошномельно-круп'яних продуктів – на 5,4%, макаронних виробів – на 4,6%, м'яса та м'ясних продуктів – на 3,6%, олії та тваринних жирів – на 3,0%, хліба та хлібобулочних виробів – на 1,6%.

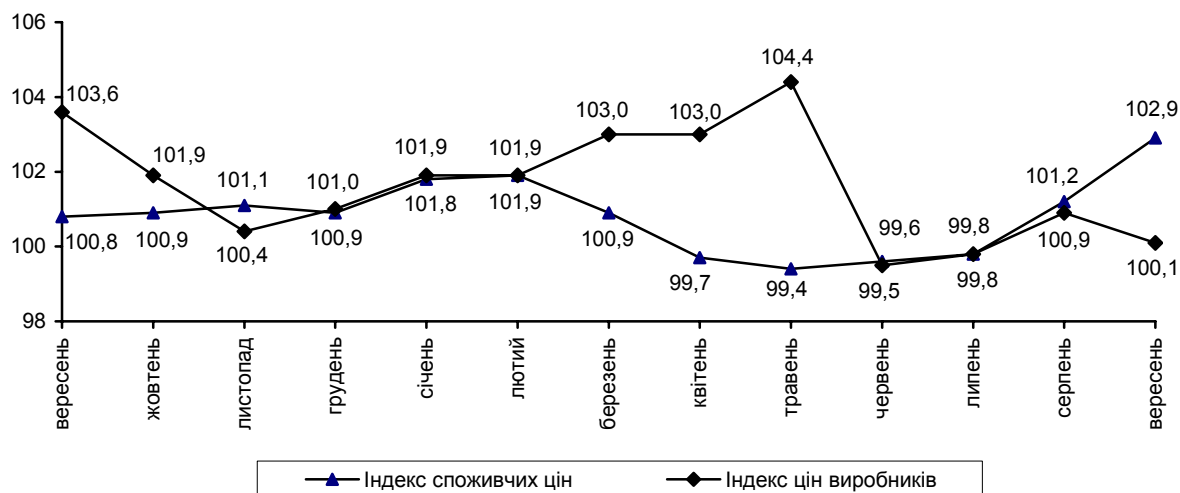
У виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води тарифи знизилися на 4,1% за рахунок здешевлення електроенергії на 4,6%.

За січень–вересень п.р. у добувній промисловості ціни зросли на 39,4%, виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води – на 17,1%, переробній промисловості – на 11,9%.

Індекси цін виробників промислової продукції у 2010р. наведено в таблиці.

	До попереднього місяця				(відсотків)
	червень	липень	серпень	вересень	Вересень до грудня попереднього року
Промисловість	99,5	99,8	100,9	100,1	115,2
Добувна промисловість	100,0	99,3	102,5	100,1	139,4
добування паливно-енергетичних корисних копалин	99,4	100,0	105,1	100,3	135,2
добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	100,5	98,8	100,3	99,9	143,5
Переробна промисловість з неї	98,8	99,5	100,7	101,3	111,9
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	99,9	101,1	102,0	103,0	112,7
Легка промисловість	100,9	100,7	100,4	100,8	106,0
текстильне виробництво; виробництво одягу, хутра та виробів з хутра	101,0	100,9	100,5	100,7	106,4
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	100,6	100,4	100,1	101,1	105,4
Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	99,6	100,3	100,3	100,7	101,8
Целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	100,4	100,3	101,5	101,1	107,9
Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	99,2	97,9	98,6	100,3	119,0
Хімічна та нафтохімічна промисловість	99,5	100,3	101,6	100,6	104,0
хімічне виробництво	99,0	100,2	102,0	100,6	103,7
виробництво гумових та пластмасових виробів	100,7	100,7	100,5	100,5	104,6
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	100,6	99,9	100,2	100,9	103,9
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	95,5	97,6	100,6	101,1	117,1
Машинобудування	101,6	100,7	100,2	100,6	109,4
виробництво машин та устаткування	100,5	100,4	100,5	100,5	105,0
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	99,7	100,0	100,5	100,8	104,8
виробництво транспортних засобів та устаткування	103,1	101,1	99,9	100,5	113,5
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	101,8	101,1	100,8	95,9	117,1

**Індекси споживчих цін і цін виробників промислової продукції
у 2009–2010 роках**
(у % до попереднього місяця)

Індекс цін на будівельно-монтажні роботи у серпні 2010р. становив 100,7%, з початку року – 111,5%.

Найбільше підвищення цін у серпні (на 1,7–0,7%) відбулося у будівництві об'єктів добувної промисловості, транспорту та зв'язку, адміністративних будівель, закладів освіти.

За січень–серпень п.р. найбільше зростання цін (на 13,5–11,2%) зафіксовано у будівництві об'єктів добувної та переробної промисловості, транспорту та зв'язку, закладів освіти.

Індекси цін на будівельно-монтажні роботи у 2010р. наведено в таблиці.

	До попереднього місяця				Серпень до грудня попереднього року
	травень	червень	липень	серпень	
Усього	101,9	101,3	101,8	100,7	111,5
За видами економічної діяльності					
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	103,0	101,0	101,3	100,4	110,6
Добувна промисловість	102,7	102,5	101,3	101,7	113,5
Переробна промисловість	102,1	101,1	101,9	100,4	111,7
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	101,3	101,4	102,2	100,6	110,9
Діяльність готелів та ресторанів	101,2	101,0	101,9	100,5	109,7
Діяльність транспорту та зв'язку	101,9	101,6	101,6	101,0	113,0
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	101,3	101,2	102,2	100,6	110,2
Державне управління	101,4	101,1	102,1	100,7	110,5

	Продовження				
	До попереднього місяця				Серпень до грудня попереднього року
	травень	червень	липень	серпень	
Освіта	101,5	101,2	102,0	100,7	111,2
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	101,0	101,0	102,1	100,3	109,0
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	102,9	100,9	101,3	100,2	108,6
За типами будівель і споруд					
Будівлі	101,7	101,1	101,9	100,5	110,2
будівлі житлові	101,3	101,2	102,2	100,6	110,2
будівлі нежитлові	101,9	101,1	101,7	100,5	110,4
Споруди	102,3	101,7	101,5	101,1	113,1
транспортні споруди	102,3	101,5	100,8	101,3	115,1
трубопроводи, комунікації та лінії електропередачі	101,4	101,6	102,4	100,7	111,8
комплексні промислові споруди	102,4	102,3	101,7	101,6	113,9
інші інженерні споруди	103,1	100,9	101,2	100,2	108,7

Індекс тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом у III кварталі 2010р. становив 100,0%, з початку року – 102,1%.

Індекс тарифів на послуги пошти та зв'язку для підприємств, установ, організацій у вересні 2010р. становив 100,0%, з початку року – 111,2%.

Ф І Н А Н С И

Фінансовий результат підприємств від звичайної діяльності до оподаткування (крім малих, сільськогосподарських підприємств і бюджетних установ) за січень–серпень 2010р. становив 39361,9 млн.грн.

Прибутковими підприємствами, частка яких у загальній кількості становила 55,3%, отримано 99788,2 млн.грн. прибутку. Основна його частина сформована в промисловості (42,5%), фінансовій діяльності (20,1%), торгівлі; ремонті автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку (13,1%), транспорті та зв'язку (12,4%), операціях із нерухомим майном, оренді, інжинірингу та наданні послуг підприємцям (9,5%).

Протягом січня–серпня 2010р. збитково працювало 44,7% підприємств, якими отримано 60426,3 млн.грн. збитків. Найбільші суми збитків спостерігалися в промисловості (22024,5 млн.грн.), фінансовій діяльності (15388,9 млн.грн.), торгівлі; ремонті автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку (10253,8 млн.грн.), по операціях із нерухомим майном, оренді, інжинірингу та наданні послуг підприємцям (4389,9 млн.грн.), транспорті та зв'язку (3235,9 млн.грн.).

ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

Середня номінальна заробітна плата штатного працівника підприємств, установ та організацій¹ (далі – підприємства) у серпні п.р. становила 2280 грн., що у 2,6 раза вище рівня мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму на одну працездатну особу (888 грн.). Нарахування за одну оплачену годину в серпні п.р. становили 14,93 грн.

Порівняно з липнем п.р. розмір заробітної плати зменшився в середньому на 3,7%, а порівняно з серпнем попереднього року показник збільшився на 21,1%.

Тенденція щодо зменшення розміру нарахованої заробітної плати у серпні є сезонним явищем, що зумовлене перебуванням працівників у щорічних відпустках. Особливо це характерно для бюджетних установ, працівникам яких надається одноразова матеріальна допомога на оздоровлення, що нараховується переважно у червні–липні.

Зниження рівня номінальної заробітної плати у серпні п.р. порівняно з липнем спостерігалось майже в усіх видах економічної діяльності від 0,1% у лісовому господарстві та пов'язаних з ним послугах до 15,9% в освіті. Винятком були підприємства торгівлі, авіаційного транспорту, підприємства, що здійснюють додаткові транспортні послуги та допоміжні операції, та будівельні організації, де спостерігалось зростання показника на 0,5–3,7%.

Серед промислових видів діяльності темпи зменшення номінальної заробітної плати коливалися у межах від 0,1% у виробництві іншої неметалевої мінеральної продукції до 8,6% у виробництві готових металевих виробів.

Водночас у хімічному виробництві, на підприємствах з оброблення деревини та виробів з деревини, крім меблів, з добування паливно-енергетичних корисних копалин, виробництва коксу, продуктів нафтоперероблення показник зріс на 0,4–4,6%.

Серед регіонів темпи зниження заробітної плати коливалися від 0,4% у Донецькій області до 6,6% у Дніпропетровській.

Продовжує утримуватися високий рівень диференціації розмірів заробітної плати за видами економічної діяльності. Так, найбільш оплачуваними в економіці залишалися працівники авіаційного транспорту та фінансових установ, а серед промислових видів діяльності – підприємств із добування паливно-енергетичних корисних копалин та виробництва коксу, продуктів нафтоперероблення, де заробітна плата перевищила середній показник по економіці в 1,6–3,3 раза.

Водночас абсолютний розмір заробітної плати працівників, зайнятих на підприємствах рибальства та рибництва, готелів та ресторанів, сільського господарства та мисливства, з виробництва текстилю, одягу, хутра, шкіри і

¹ Дані наведено по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб.

виробів зі шкіри, а також оброблення деревини та виробів з деревини, крім меблів, не перевищував 70% від середнього рівня по економіці.

Дані про розмір заробітної плати за видами економічної діяльності наведено у таблиці.

	Нараховано в середньому штатному працівнику				
	за серпень 2010р.				за оплачену годину, грн.
	грн.	у % до			
липня 2010р.		серпня 2009р. ¹	середнього рівня по економіці		
Усього	2280	96,3	121,1	100,0	14,93
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	1509	92,6	116,2	66,2	9,56
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	1860	99,9	135,0	81,6	11,90
Рибальство, рибництво	1200	94,6	115,3	52,6	8,03
Промисловість	2646	98,6	125,5	116,1	17,27
Будівництво	1919	103,7	127,1	84,2	13,65
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	1910	100,5	123,7	83,8	12,50
Діяльність готелів та ресторанів	1494	98,8	117,5	65,5	10,16
Діяльність транспорту та зв'язку	2845	99,8	119,4	124,8	18,12
діяльність наземного транспорту	2468	99,6	117,6	108,3	15,56
діяльність водного транспорту	3150	97,1	128,0	138,2	20,01
діяльність авіаційного транспорту	7505	102,1	131,4	329,2	46,96
додаткові транспортні послуги та допоміжні операції	3159	102,1	118,0	138,6	19,79
діяльність пошти та зв'язку	2386	93,9	115,7	104,7	15,95
Фінансова діяльність	4684	93,3	113,1	205,5	29,48
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	2502	99,6	114,3	109,8	16,22
з них дослідження і розробки	2824	95,2	113,9	123,9	18,13
Державне управління	3025	97,4	108,3	132,7	18,96
Освіта	1728	84,1	115,3	75,8	12,35
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1642	96,7	124,3	72,0	10,19
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	2067	94,5	117,3	90,7	13,82
з них діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг	2169	92,7	116,4	95,1	14,68

¹ Дивись виноску на стор. 57.

Середній розмір оплати праці в усіх регіонах був вищим за прожитковий мінімум для працездатної особи, разом із тим лише у 5 з них заробітна плата перевищила середню по Україні: м.Київ – 3431 грн., Донецька область – 2612 грн., Дніпропетровська – 2415 грн., Київська – 2370 грн., Луганська – 2308 грн. Найнижчий рівень заробітної плати, який не перевищував 79% від середнього по економіці, спостерігався у Тернопільській, Волинській, Херсонській та Чернігівській областях.

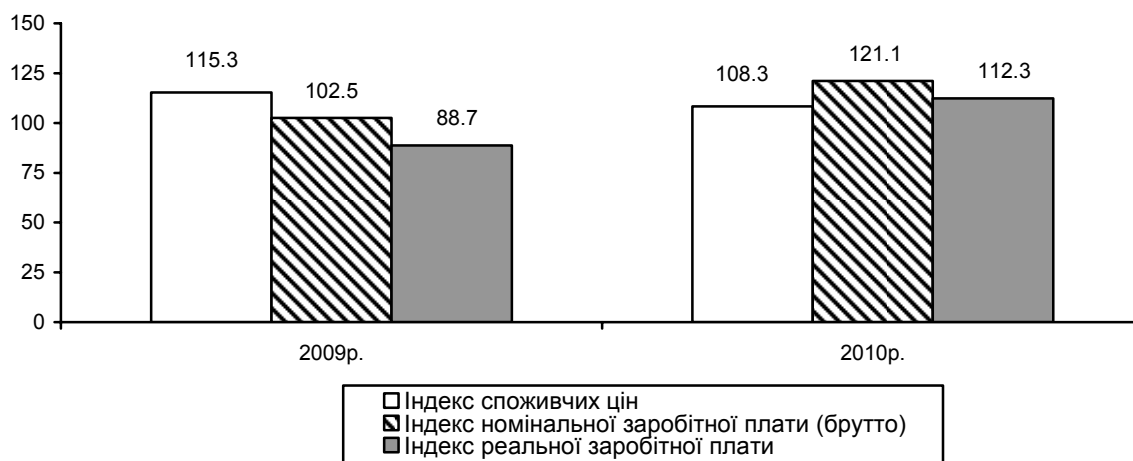
У серпні п.р. кожен працівник відпрацював 125 годин, тобто на 2,3% менше, ніж у липні, табельний фонд робочого часу в цьому періоді також зменшився. При цьому коефіцієнт використання табельного фонду робочого часу порівняно з липнем п.р. зріс (на 2,2 в.п.) і становив 74,9%.

Динаміку показників використання робочого часу характеризують дані, наведені в таблиці.

	2010р.		Довідково: серпень 2009р.
	серпень	липень	
Фонд робочого часу на одного штатного працівника, год.			
табельний	167	176	160
фактично відпрацьований	125	128	118
оплачений	153	160	145
Коефіцієнт використання табельного фонду робочого часу, %	74,9	72,7	73,8

Індекс реальної заробітної плати в серпні п.р. порівняно з липнем становив 95,2%, відносно серпня 2009р. – 112,3%.

Індекси заробітної плати та споживчих цін
(серпень у % до серпня попереднього року)

Найбільше зростання цього показника за останні 12 місяців (відносно серпня 2009р.) спостерігалось у Луганській (на 17,3%), Рівненській (на 16,0%), Полтавській (на 15,6%), Донецькій (на 15,4%) та Черкаській (на 15,0%) областях.

Упродовж серпня 2010р. загальна сума **заборгованості з виплати заробітної плати** зменшилася на 9,1%, або на 140,6 млн.грн., і на 1 вересня п.р. становила 1409 млн.грн., що на 4,3%, або на 63,8 млн.грн., менше, ніж на початок року.

Якщо в цілому по економіці обсяг невиключеної заробітної плати на початок вересня становив 5,7% фонду оплати праці, нарахованого за серпень, то серед видів економічної діяльності він коливався від 0,2% у державному управлінні до 47,0% у рибальстві, рибництві. У регіональному розрізі найвищим рівень такого співвідношення був у Кіровоградській (17,1% фонду оплати праці), Сумській (11,2%), Луганській (10,5%), Житомирській (8,9%) та Харківській (8,6%) областях, а найнижчим – у Дніпропетровській (1,4%).

Як і раніше, на 1 вересня п.р. понад дві третини загальної суми боргу припадало на підприємства промисловості (54,2%) та будівництва (13,9%), при цьому більше третини – на Донецьку (17,2%), Луганську (9,4%) області та м.Київ (10,4%).

Зниження суми заборгованості у серпні п.р. спостерігалось у 22 регіонах країни, найсуттєвіше – у Донецькій (на 43,7 млн.грн.), Луганській (на 15,4 млн.грн.), Сумській (на 13,1 млн.грн.) областях та м. Києві (на 20,1 млн.грн.). У Херсонській, Запорізькій, Кіровоградській, Тернопільській областях та м. Севастополь зафіксовано зростання суми боргу на 0,3%–26,7%.

Зменшення загальної суми невиключеної заробітної плати відбулося головним чином за рахунок економічно активних підприємств, що характеризують дані, наведені в таблиці.

	Сума невиключеної заробітної плати на 1 вересня 2010р.			
	усього	у т.ч. на підприємствах		
		економічно активних	банкрутах	економічно неактивних
Млн.грн.	1 409,5	829,3	518,8	61,4
У % до				
1 серпня 2010р.	90,9	87,1	97,9	90,8
1 січня 2010р.	95,7	86,7	114,4	96,3
Структура боргу	100,0	58,8	36,8	4,4

Заборгованість працівникам економічно активних підприємств упродовж серпня п.р. зменшилася на 12,9%, або на 123,3 млн.грн., і на 1 вересня становила 829 млн.грн.

Серед видів економічної діяльності найвагомніше зниження суми не-виплаченої заробітної плати спостерігалось на підприємствах з добування вугілля, лігніту і торфу (на 25,8 млн.грн.), виробництва машин та устаткування (на 19,8 млн.грн.), будівництва (на 19,7 млн.грн), а також у сфері транспорту та зв'язку (на 17,3 млн.грн.).

У регіональному розрізі зменшення суми заборгованості економічно активних підприємств відбулось у 22 регіонах – від 0,9% у Херсонській області до 30,8% у Донецькій. У решті областей сума боргу зросла на 0,4–32,9%.

Дані щодо заборгованості працівникам економічно активних підприємств за регіонами наведено в таблиці.

	Сума несплаченої заробітної плати працівникам економічно активних підприємств на 1 вересня 2010р.				Структура боргу, %
	усього, млн.грн.	у % до			
		1 серпня 2010р.	1 січня 2010р.	загальної суми заборгованості по регіону	
Україна	829,3	87,1	86,7	58,8	100,0
Автономна Республіка Крим	29,1	90,8	83,8	45,8	3,5
Вінницька	13,7	76,4	72,7	53,7	1,6
Волинська	11,1	92,8	84,2	61,7	1,3
Дніпропетровська	11,3	100,4	22,7	35,1	1,4
Донецька	96,6	69,2	77,0	39,9	11,6
Житомирська	31,3	84,5	74,5	76,1	3,8
Закарпатська	8,2	82,1	108,9	50,3	1,0
Запорізька	18,7	110,7	55,8	31,1	2,3
Івано-Франківська	7,5	89,3	101,8	70,7	0,9
Київська	34,1	95,5	119,2	86,2	4,1
Кіровоградська	47,7	105,6	130,7	70,7	5,8
Луганська	83,4	86,4	98,9	62,6	10,1
Львівська	49,1	84,7	76,0	67,0	5,9
Миколаївська	17,7	96,4	137,3	38,0	2,1
Одеська	31,3	90,1	109,4	65,8	3,8
Полтавська	12,6	81,8	50,1	44,2	1,5
Рівненська	5,5	77,3	48,9	53,9	0,7
Сумська	27,7	73,6	77,2	49,6	3,3
Тернопільська	10,2	132,9	159,9	76,0	1,2
Харківська	100,6	95,8	97,1	84,1	12,1
Херсонська	19,0	99,1	112,9	67,8	2,3
Хмельницька	8,9	89,9	74,3	42,2	1,1
Черкаська	9,8	81,2	70,3	42,7	1,2
Чернівецька	4,5	91,5	110,0	76,5	0,5
Чернігівська	17,0	87,3	86,9	63,0	2,1
м.Київ	111,9	84,5	99,2	76,1	13,5
м.Севастополь	10,8	132,9	164,9	82,7	1,3

Упродовж серпня п.р. кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату, зменшилася на 14,3% і на 1 вересня становила 273,4 тис. осіб, або 2,6% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 3034 грн., що на 33,1% більше від середньої заробітної плати за серпень п.р.

Серед регіонів найбільша питома вага працівників, яким не виплачено заробітну плату, зафіксована у Житомирській (12,5% до середньооблікової кількості штатних працівників регіону), Луганській та Кіровоградській областях (по 5,5%).

Заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок бюджетних коштів у серпні п.р. знизилася на 8% і на 1 вересня становила 11,1 млн.грн. Це на 34,1% нижче показника на початок п.р. та дорівнює 1,3% від обсягу боргу економічно активних підприємств. Уся сума боргу утворена за рахунок коштів державного бюджету.

Сума заробітної плати, не виплаченої працівникам підприємств-банкрутів, упродовж серпня 2010р. зменшилася на 2,1% і на 1 вересня становила 518,8 млн.грн. У Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Полтавській, Хмельницькій, областях і Автономній Республіці Крим частка боргу цих підприємств перевищила половину від загальної суми заборгованості.

Сума заборгованості на економічно неактивних підприємствах на початок вересня п.р. становила 61,4 млн.грн. Якщо в цілому по країні на цю категорію підприємств припадає 4,4% від загальної суми боргу, то ситуація в регіонах значно різниться. Найбільше заборгували своїм працівникам економічно неактивні підприємства Дніпропетровської (14,0% від загальної суми боргу в регіоні), Черкаської (11,8%), Рівненської (11,7%) та Волинської (10,8%) областей. Здебільшого це підприємства промисловості та будівництва, на які припадає більше половини загальної суми боргу цієї категорії підприємств.

За даними міністерств та інших органів виконавчої влади, по закладах освіти, що знаходяться в їхньому підпорядкуванні, **заборгованість із виплат стипендій та грошового забезпечення студентів, курсантів та учнів** на 1 жовтня 2010р. становила 8,1 тис.грн.

У серпні 2010р. **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг отримували 1,5% сімей країни.** Серед регіонів найбільша питома вага сімей, які отримували субсидії, у Кіровоградській, Харківській та Вінницькій областях (3,1–2,4%), а найменша – у м.Севастополі, Рівненській та Дніпропетровській областях (0,3–0,4%).

У січні–серпні 2010р. **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг призначено 391,4 тис. сімей**, що становило 67,6% від загальної кількості сімей, які звернулися за субсидіями, з них у міських поселеннях – 312,5 тис. сімей, у сільській місцевості – 78,9 тис. сімей.

Загальна сума призначених субсидій у січні–серпні 2010р. становила 36,0 млн.грн., з неї в міських поселеннях – 33,0 млн.грн., у сільській місцевості – 3,0 млн.грн.

Середній розмір призначеної субсидії на одну сім'ю в серпні 2010р. становив 63,0 грн.

Сума нарахованих субсидій для відшкодування витрат на житлово-комунальні послуги в січні–серпні 2010р. становила 513,9 млн.грн. Перераховано організаціям, що надають сім'ям житлово-комунальні послуги, включаючи погашення заборгованості попередніх періодів, 566,5 млн.грн. (110,2%).

Крім того, 113,7 тис. сімей (57,5% із числа тих, які звернулися) було призначено субсидії готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, з них у міських поселеннях – 31,8 тис. сімей, у сільській місцевості – 81,9 тис. сімей.

За січень–серпень 2010р. загальна сума субсидій готівкою, призначених сім'ям на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, становила 37,7 млн.грн., з неї в міських поселеннях – 11,8 млн.грн., у сільській місцевості – 25,9 млн.грн.

Середній розмір призначеної в серпні 2010р. субсидії цього виду на одну сім'ю становив 468,1 грн.

У січні–серпні 2010р. загальна сума субсидій готівкою, отриманих сім'ями для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, становила 31,6 млн.грн.

У січні–серпні 2010р. **населенням країни сплачено за житлово-комунальні послуги**, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 19,8 млрд.грн. (102,8% нарахованих за цей період сум).

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг зменшилась у серпні 2010р. порівняно з липнем на 2,3% і на початок вересня становила 9813,5 млн.грн., середній термін заборгованості населення за всі послуги склав 4,1 місяця.

У серпні 2010р. мали борг за 3 місяці та більше: за централізоване опалення та гаряче водопостачання – 30,2% власників особових рахунків, утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 26,7%, вивезення побутових відходів – 22,5%, централізоване водопостачання та водовідведення – 21,3%, газопостачання – 20,9%.

РИНОК ПРАЦІ

Середньомісячна чисельність економічно активного населення віком 15–70 років¹ становила 22,1 млн. осіб, з яких 20,2 млн. були зайняті економічною діяльністю, а решта (1,9 млн.) безробітні, тобто особи, які не мали роботи, але активно її шукали як самостійно, так і за допомогою державної служби зайнятості. Рівень зайнятості населення становив: у віці 15–70 років – 58,4%, а в працездатному віці – 65,4%. Рівень безробіття (за методологією МОП) серед економічно активного населення віком 15–70 років становив 8,5%, а працездатного віку – 9,2%.

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ і організацій² (далі – підприємства) у серпні 2010р. становила 10,7 млн. осіб. Порівняно з липнем п.р. кількість працівників зменшилася на 0,3%, або на 27,9 тис. осіб. Найбільше скорочення показника спостерігалось у сільському господарстві, мисливстві та пов'язаних з ними послугах – на 7,4 тис. осіб, в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надають послуги підприємцям, – на 7,1 тис., у закладах освіти – на 5,9 тис. та на підприємствах торгівлі; ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – на 5,0 тис.

У серпні п.р. кількість працівників, які перебували у відпустках без збереження заробітної плати (на період припинення виконання робіт), зросла на 5,8% (на 3,0 тис. осіб) і становила 54,6 тис. осіб. Найвагомніше збільшення кількості таких працівників спостерігалось на підприємствах, що здійснюють додаткові транспортні послуги та допоміжні операції, – на 1,0 тис. осіб, або на 0,3%, та в промисловості – на 0,9 тис. осіб, або на 0,9%.

Водночас кількість працюючих у режимі неповного робочого дня (тижня) з економічних причин у серпні п.р. порівняно з попереднім місяцем зменшилась на 7,0% і становила 530,9 тис. осіб, або 5,0% кількості штатних працівників. У Запорізькій області в такому режимі працювало 8,0% середньооблікової кількості штатних працівників, у Кіровоградській – 7,1%, у Волинській та Львівській областях – 6,1% та 6,0% відповідно.

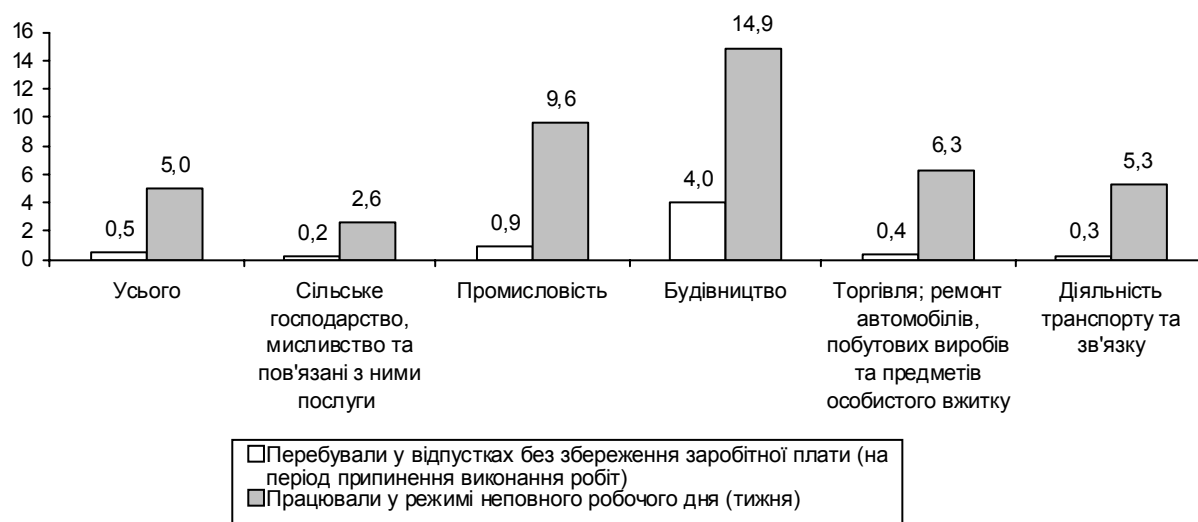
¹ Дані наведено за результатами вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності в середньому за I півріччя 2010 року.

² Дані наведено по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб.

Обсяги вимушеної неповної зайнятості за причинами та видами діяльності наведено на діаграмі.

Рівень вимушеної неповної зайнятості за окремими видами економічної діяльності у серпні 2010 року

(у % до кількості штатних працівників відповідного виду діяльності)

Зважаючи на обсяги виконаних робіт (послуг) і випуску продукції, рівень завантаження працівників у серпні п.р. відповідно до встановленої тривалості робочого часу в цілому по економіці становив 97,2% штатної кількості, це на 1,3 в.п. більше, ніж торік. Серед видів економічної діяльності найнижчим він був у будівництві – 89,1%, рибальстві, рибництві – 92,3% та в готелях і ресторанах – 92,5%.

Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, на 1 жовтня 2010р. становила 426,6 тис. осіб. За допомогою в працевлаштуванні до цієї установи впродовж вересня п.р. звернулося 119,4 тис. незайнятих громадян проти 97,0 тис. у серпні (у вересні 2009р. – 97,9 тис. осіб).

Кількість зареєстрованих безробітних на 1 жовтня 2010р. становила 408,1 тис. осіб, або 21,8% всіх безробітних працездатного віку, визначених за методологією МОП. Майже кожний одинадцятий із них втратив роботу з економічних причин. Допомогу по безробіттю отримували 68,5% осіб, які мали статус безробітного. Кожний другий безробітний раніше займав місце робітника, кожний третій – посаду службовця, а решта безробітних не мали професійної підготовки.

Основні тенденції щодо зареєстрованого безробіття наведено в таблиці.

	Кількість зареєстрованих безробітних			
	на 1 жовтня 2010р., тис. осіб	у % до		
		1 вересня 2010р.	1 січня 2010р.	1 жовтня 2009р.
Безробітні – всього	408,1	103,0	76,8	75,2
з них				
жінки	239,5	104,0	83,5	78,0
молодь у віці до 35 років	170,3	105,8	81,2	81,1
особи, які потребують особливого соціального за- хисту	97,8	105,5	94,6	93,2
вивільнені з економічних причин	36,0	97,8	61,1	59,2
особи, які проживають у сільській місцевості	145,5	101,3	68,7	75,8

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по країні за вересень п.р. зріс на 0,1 в.п. і на 1 жовтня 2010р. становив 1,5% населення працездатного віку. У сільській місцевості та в міських поселеннях цей показник становив відповідно 1,8% і 1,3% населення працездатного віку.

При цьому спостерігається значна диференціація зареєстрованого безробіття як у регіональному розрізі, так і порівняно з аналогічним показником, визначеним за методологією МОП, про що свідчать дані, наведені в таблиці.

	Кількість зареєстрованих безробітних на 1 жовтня 2010р., тис. осіб	У % до			Довідково: кількість безробітних працездатного віку (за методологією МОП), у середньому за I півріччя 2010р. ¹	
		1 вересня 2010р.	1 січня 2010р.	населення працездатного віку	тис. осіб	у % до економічно активного населення працездатного віку
Україна	408,1	103,0	76,8	1,5	1868,2	9,2
Автономна Республіка Крим	11,0	109,6	65,0	0,9	63,4	7,2
Вінницька	17,0	98,9	65,2	1,8	78,7	11,4
Волинська	12,0	99,2	93,9	2,0	42,2	9,6
Дніпропетровська	27,5	103,6	78,1	1,3	121,8	7,8
Донецька	29,9	104,4	73,1	1,1	196,2	9,8

¹ Дані наведено за результатами вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності.

Продовження

	Кількість зареєстрованих безробітних на 1 жовтня 2010р., тис. осіб	У % до			Довідково: кількість безробітних працездатного віку (за методологією МОП), у середньому за I півріччя 2010р. ¹	
		1 вересня 2010р.	1 січня 2010р.	населення працездатного віку	тис. осіб	у % до економічно активного населення працездатного віку
Житомирська	19,5	99,7	87,2	2,6	63,2	11,4
Закарпатська	11,7	101,2	91,2	1,5	54,3	10,0
Запорізька	18,4	107,7	68,0	1,7	67,8	8,3
Івано-Франківська	14,5	101,4	84,9	1,7	49,0	9,0
Київська	13,3	98,5	78,5	1,3	63,4	8,5
Кіровоградська	12,5	103,4	70,3	2,1	46,6	10,7
Луганська	15,5	105,9	85,9	1,1	79,7	7,9
Львівська	23,1	104,1	89,3	1,5	95,3	8,6
Миколаївська	12,9	106,9	73,5	1,8	51,6	9,6
Одеська	12,3	107,1	70,4	0,8	72,4	7,0
Полтавська	22,3	102,4	73,4	2,5	71,0	10,7
Рівненська	16,0	99,9	86,1	2,3	63,3	13,0
Сумська	16,3	102,1	82,9	2,3	60,5	12,1
Тернопільська	10,4	101,6	70,6	1,6	54,4	12,2
Харківська	24,9	104,1	77,8	1,5	101,2	8,1
Херсонська	6,9	111,6	65,0	1,0	50,5	10,3
Хмельницька	13,6	100,0	69,3	1,7	57,1	9,9
Черкаська	16,0	101,7	62,4	2,1	67,6	11,6
Чернівецька	8,7	101,4	84,6	1,6	36,2	10,3
Чернігівська	15,3	101,1	88,8	2,4	58,7	12,6
м.Київ	5,3	106,5	83,1	0,3	89,7	6,7
м.Севастополь	1,3	105,7	74,9	0,6	12,4	7,1

Зростання обсягів зареєстрованого безробіття (на 1,1–11,6%) у вересні 2010р. спостерігалось в більшості регіонів країни. У Хмельницькій області цей показник залишився на рівні попереднього місяця, в 5 регіонах він знизився.

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених підприємствами, установами й організаціями до служби зайнятості, у вересні 2010р. зменшилася на 2,8 тис., або на 3,2%, і на кінець місяця становила 84,6 тис. (у вересні 2009р. – 74,2 тис.). Із зазначеної кількості вільних робочих місць (вакантних посад) 48,9% передбачалося для робітників, 34,6% – для службовців, решта – для осіб, які не мають професії.

Навантаження незайнятого населення, яке перебувало на обліку державної служби зайнятості, зросло з 48 осіб на 10 вільних робочих місць

(вакантних посад) на кінець серпня п.р. до 50 осіб на кінець вересня. У регіональному розрізі зберігається значна диференціація зазначеного показника: від 2 осіб у м.Києві до 319 осіб у Хмельницькій області.

	(на кінець вересня)					
	Кількість громадян, не зайнятих трудовою діяльністю, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, тис. осіб		Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць (вакантних посад), тис. осіб		Навантаження незайнятого населення на 10 вільних робочих місць (вакантних посад), осіб	
	2010р.	2009р.	2010р.	2009р.	2010р.	2009р.
Україна	426,6	558,7	84,6	74,2	50	75
Автономна Республіка Крим	11,8	13,3	4,1	3,4	29	39
Вінницька	17,7	22,8	1,4	1,2	126	184
Волинська	12,5	14,1	1,7	1,6	74	87
Дніпропетровська	28,8	41,3	8,8	7,2	33	58
Донецька	31,6	50,2	4,3	4,7	73	107
Житомирська	20,2	25,4	3,0	2,2	66	118
Закарпатська	12,1	14,2	1,3	1,1	93	129
Запорізька	19,3	27,9	2,5	1,6	77	175
Івано-Франківська	15,1	20,2	0,8	0,5	187	422
Київська	13,9	18,8	4,2	3,1	33	61
Кіровоградська	13,0	16,3	1,1	1,0	120	167
Луганська	16,7	21,6	3,1	2,4	55	89
Львівська	24,0	31,9	2,5	1,8	97	178
Миколаївська	13,5	16,1	1,3	1,3	100	121
Одеська	13,0	15,7	3,4	3,0	38	52
Полтавська	23,1	29,2	2,8	2,5	83	117
Рівненська	16,6	19,2	1,6	1,3	105	144
Сумська	16,8	21,3	1,2	1,1	147	190
Тернопільська	10,9	13,6	2,0	1,6	54	83
Харківська	26,0	32,6	3,9	3,3	67	100
Херсонська	7,4	8,8	1,5	2,0	51	44
Хмельницька	14,0	18,2	0,4	0,5	319	394
Черкаська	16,6	25,4	0,6	0,5	303	518
Чернівецька	9,0	10,7	0,8	0,7	107	161
Чернігівська	15,8	19,7	1,4	1,7	115	113
м.Київ	5,8	8,1	23,6	21,5	2	4
м.Севастополь	1,4	2,1	1,3	1,4	10	15

За сприяння державної служби зайнятості у вересні п.р. було працевлаштовано 71,4 тис. осіб проти 58,1 тис. у серпні (у вересні 2009р. – 56,8 тис. осіб). Серед працевлаштованих незайнятих осіб жінки становили 54,5%, а молодь у віці до 35 років – 54,6%. Рівень працевлаштування незайнятих громадян порівняно з серпнем п.р. зріс на 1,9 в.п. і у вересні становив 13,3%. Зростання зазначеного показника за вказаний період спостерігалось в більшості регіонів країни, крім Херсонської області та м.Києва.

Ситуацію в регіональному розрізі характеризують дані, наведені в таблиці.

	Кількість працевлаштованих у вересні 2010р.			Рівень працевлаштування ¹ , %		
	тис. осіб	у % до серпня 2010р.	у % до вересня 2009р.	у вересні 2010р.	у серпні 2010р.	у вересні 2009р.
Україна	71,4	122,9	125,7	13,3	11,4	8,3
Автономна Республіка Крим	2,3	117,4	115,6	14,7	13,9	11,3
Вінницька	3,3	136,2	141,5	14,6	11,1	8,3
Волинська	2,7	139,7	148,1	16,6	12,3	10,5
Дніпропетровська	3,9	106,8	122,4	10,9	10,7	6,4
Донецька	4,8	113,6	129,2	12,1	11,2	6,2
Житомирська	2,1	123,5	87,5	8,6	7,1	7,8
Закарпатська	1,8	116,4	106,7	12,1	10,7	9,6
Запорізька	3,0	136,0	160,6	12,5	10,1	5,8
Івано-Франківська	3,0	133,5	124,5	15,4	12,1	9,5
Київська	1,9	127,9	103,6	11,3	9,2	8,0
Кіровоградська	2,1	123,8	118,1	12,7	10,8	8,7
Луганська	3,2	116,4	123,1	14,7	13,4	9,6
Львівська	3,5	127,6	116,8	12,2	10,1	7,9
Миколаївська	2,1	111,1	101,7	12,3	11,7	10,1
Одеська	1,7	117,3	150,5	10,9	10,0	6,0
Полтавська	3,4	140,3	134,5	12,0	9,0	7,3
Рівненська	3,0	145,7	105,1	14,3	10,2	11,6
Сумська	2,0	120,6	140,1	9,8	8,4	5,7
Тернопільська	4,0	147,4	220,7	25,4	18,7	10,7
Харківська	4,8	116,4	140,8	14,5	13,1	8,6
Херсонська	1,4	93,2	142,5	14,3	16,5	8,6
Хмельницька	3,1	130,8	112,2	17,1	13,6	12,0
Черкаська	2,5	112,5	124,5	12,1	11,1	6,7
Чернівецька	1,1	154,3	181,0	10,1	6,9	4,8
Чернігівська	2,0	120,3	152,0	10,7	9,2	5,7
м.Київ	2,6	97,4	86,3	28,5	30,8	23,8
м.Севастополь	0,1	133,3	41,7	7,8	6,2	11,5

¹ Розраховано як відношення кількості незайнятих осіб, працевлаштованих державною службою зайнятості, до загальної кількості осіб, які перебували на обліку впродовж звітної періоду.

Із Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття у вересні п.р. на допомогу по безробіттю було витрачено 216,6 млн.грн. Середньооблікова кількість безробітних, які її отримували впродовж зазначеного місяця, становила 293,1 тис. осіб. Розмір допомоги по безробіттю в середньому на одного безробітного становив 739 грн., що на 16,8% менше законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (888 грн.).

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ

На 1 вересня 2010р. в Україні, за оцінкою, проживало 45831,4 тис. осіб. Упродовж січня–серпня 2010р. чисельність населення зменшилася на 131,6 тис. осіб, що в розрахунку на 1000 жителів становило 4,3 особи.

Зменшення чисельності населення країни відбулося виключно за рахунок природного скорочення – 142,1 тис. осіб, водночас зафіксовано міграційний приріст населення – 10,5 тис. осіб.

Порівняно з січнем–серпнем 2009р. обсяг природного скорочення збільшився на 5,8 тис. осіб, або з 4,5 до 4,6 особи в розрахунку на 1000 жителів. Природне скорочення населення спостерігалось у 23 регіонах країни, та тільки в Закарпатській області, м.Києві, Рівненській і Волинській областях зареєстровано природний приріст населення (відповідно 1822, 1770, 1399 і 480 осіб).

Природний рух населення у січні–серпні 2010р. характеризувався зниженням як народжуваності, так і смертності, а також суттєвим перевищенням числа померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих припадало 70 народжених дітей.

	Усього, тис.		Січень–серпень 2010р. у % до січня–серпня 2009р.	На 1000 осіб ¹	
	січень– серпень 2010р.	січень– серпень 2009р.		січень– серпень 2010р.	січень– серпень 2009р.
Кількість народжених живими	330,0	340,8	96,8	10,8	11,1
крім того, кількість мертвонароджених	2222 ²	2232 ²	99,6	6,7 ³	6,5 ³
Кількість померлих	472,1	477,1	99,0	15,4	15,6
у т.ч. дітей віком до 1 року	3047 ²	3193 ²	95,4	9,0 ⁴	9,3 ⁴
Природне скорочення населення	142,1	136,3	104,3	4,6	4,5
Кількість шлюбів	183,7	195,2	94,1	6,0	6,4
Кількість розлучень	94,4 ⁵	93,5	100,9	3,1	3,0

¹ Тут і далі по розділу показники наводяться у розрахунку за рік.

² Осіб (одиниць).

³ На 1000 народжених живими та мертвими.

⁴ На 1000 живонароджених.

⁵ Тут і далі за даними реєстрації в органах РАЦС.

Серед регіонів України спостерігалася значна диференціація рівня народжуваності: від 8,8 народжених на 1000 жителів у Сумській області до 14,8 у Рівненській, про що свідчать дані, наведені в таблиці.

Кількість народжених на 1000 жителів, ‰	Регіони з відповідними показниками народжуваності
10,8	Україна
До 9,8	Сумська, Луганська, Чернігівська, Донецька, Полтавська, Черкаська, Харківська
9,8–10,7	Запорізька, Кіровоградська, Вінницька, Дніпропетровська, Миколаївська
10,8–11,7	Севастополь (міськрада), Тернопільська, Хмельницька, Львівська, Київська, Херсонська, Житомирська, м.Київ, Автономна Республіка Крим
11,8–12,7	Івано-Франківська, Одеська, Чернівецька
Понад 12,7	Закарпатська, Волинська, Рівненська

Рівень смертності зменшився з 15,6 померлих на 1000 населення у січні–серпні 2009р. до 15,4 – у січні–серпні 2010р. Найвищий рівень смертності зафіксовано в Чернігівській області (19,9‰), найнижчий – у м.Києві (10,5‰).

Кількість померлих на 1000 жителів, ‰	Регіони з відповідними показниками смертності
15,4	Україна
До 14,5	м.Київ, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Чернівецька, Рівненська, Волинська, Тернопільська
14,5–15,4	Автономна Республіка Крим, Севастополь (міськрада)
15,5–16,4	Одеська, Херсонська, Хмельницька, Харківська, Вінницька, Миколаївська, Запорізька, Житомирська
16,5–17,4	Дніпропетровська, Київська, Черкаська, Донецька
Понад 17,4	Кіровоградська, Луганська, Сумська, Полтавська, Чернігівська

У січні–серпні 2010р. було зареєстровано 2222 випадки мертвонароджень, що на 10 менше порівняно з відповідним періодом минулого року. Кількість дітей, померлих у віці до 1 року, зменшилася на 146 осіб.

Основними причинами смерті дітей віком до 1 року були окремі стани, що виникають у перинатальному періоді, природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії, зовнішні причини смерті, хвороби нервової системи, деякі інфекційні та паразитарні хвороби, хвороби органів дихання, що ілюструє наведена нижче діаграма. Залишається значною частка немовлят, причина смерті яких медичними працівниками не була встановлена, – 4,3%.

**Структура причин смерті дітей віком до 1 року
в січні–серпні 2010 року
(у % до загальної кількості)**

Серед причин смерті населення у січні–серпні 2010р., як і в січні–серпні 2009р., перше місце посідали хвороби системи кровообігу, друге – новоутворення, третє – зовнішні причини смерті.

	Осіб		У % до підсумку		На 100 тис. осіб ¹	
	січень–серпень 2010р.	січень–серпень 2009р.	січень–серпень 2010р.	січень–серпень 2009р.	січень–серпень 2010р.	січень–серпень 2009р.
Усього померлих	472077	477056	100,0	100,0	1544,9	1555,0
у т.ч. від						
хвороб системи кровообігу	315605	311573	66,9	65,3	1032,9	1015,6
новоутворень	59066	58704	12,5	12,3	193,3	191,4
зовнішніх причин смерті	29104	33135	6,2	6,9	95,2	108,0
із них від						
транспортних						
нещасних випадків	3399	3953	0,7	0,8	11,1	12,9
випадкових утоплень та занурень у воду	2686	2555	0,6	0,5	8,8	8,3
випадкових отруєнь та дії алкоголю	2597	3910	0,6	0,8	8,5	12,7
навмисних самоушкоджень	6318	6886	1,3	1,4	20,7	22,4
наслідків нападу з метою вбивства чи нанесення ушкодження	1866	2080	0,4	0,4	6,1	6,8

	Продовження					
	Осіб		У % до підсумку		На 100 тис. осіб ¹	
	січень– серпень 2010р.	січень– серпень 2009р.	січень– серпень 2010р.	січень– серпень 2009р.	січень– серпень 2010р.	січень– серпень 2009р.
хвороб органів травлення	17618	20097	3,7	4,2	57,7	66,5
хвороб органів дихання	12903	13895	2,7	2,9	42,2	45,3

¹ Див. виноску 1 на стор. 70.

Інтенсивність укладання шлюбів у січні–серпні 2010р. порівняно з відповідним періодом минулого року зменшилася з 6,4‰ до 6,0‰, а показник розлучень збільшився з 3,0‰ до 3,1‰.

У січні–серпні 2010р. в Україні міграційний приріст населення збільшився порівняно з відповідним періодом 2009р. на 1,8 тис. осіб. Міграційний приріст зафіксовано у 19 регіонах, у 8 регіонах – міграційне скорочення.

	Усього, тис.		Січень–серпень 2010р. у % до січня–серпня 2009р.	На 1000 осіб ¹	
	січень– серпень 2010р.	січень– серпень 2009р.		січень– серпень 2010р.	січень– серпень 2009р.
Усі потоки міграції					
число прибулих	373,4	358,3	104,2	12,2	11,7
число вибулих	362,9	349,6	103,8	11,9	11,4
міграційний приріст (скорочення)	10,5	8,7	120,6	0,3	0,3
Внутрішня міграція					
число прибулих	353,4	336,8	104,9	11,6	11,0
число вибулих	353,4	336,8	104,9	11,6	11,0
міграційний приріст (скорочення)	x	x	x	x	x
Зовнішня міграція					
число прибулих	20,0	21,5	93,0	0,6	0,7
число вибулих	9,5	12,8	74,2	0,3	0,4
міграційний приріст (скорочення)	10,5	8,7	120,6	0,3	0,3

¹ Див. виноску 1 на стор. 70.

Майже половина прибулих в Україну зареєстрували своє місце проживання у 5 регіонах: Одеській області, Автономній Республіці Крим, м.Києві, Донецькій та Дніпропетровській областях.

Серед прибулих в Україну упродовж січня–серпня 2010р. іммігранти з країн СНД становили 77,7%, з інших країн – 22,3%. Серед вибулих з України 52,5% виїхали до країн СНД і 47,5% – до інших країн.

КРИМІНОГЕННА СИТУАЦІЯ

За повідомленням органів внутрішніх справ та прокуратури, протягом січня–вересня 2010р. зареєстровано 386¹ тис. злочинів, що на 21,8% більше, ніж у січні–вересні 2009р., серед яких 36% – тяжкі та особливо тяжкі.

У загальній кількості злочинів 61,5% становили злочини проти власності, 12% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 4,3% – злочини у сфері службової діяльності, 3,8% – злочини проти життя та здоров'я особи, 3,7% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, 3,2% – злочини проти громадського порядку та моральності, 2,6% – злочини проти громадської безпеки, 2,4% – злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, 2,4% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 1,9% – злочини у сфері господарської діяльності.

Протягом 9 місяців 2010р. скоєно 1768 умисних вбивств і замахів на вбивство, 2898 умисних тяжких тілесних ушкоджень, 516 зґвалтувань і замахів на зґвалтування (на 6,8%; 8,6% та 13,7% менше, ніж у січні–вересні 2009р.).

Кількість крадіжок (188 тис.) порівняно із січнем–вереснем 2009р. збільшилась в 1,7 раза, проте кількість грабежів (17,6 тис.) та розбоїв (2,9 тис.) зменшилась відповідно на 14,4% та 25%. Кількість випадків шахрайства (19,1 тис.) збільшилась на 8,2%, хабарництва (2,7 тис.) – на 4,3%.

Органами внутрішніх справ і прокуратури України за цей період виявлено 377 організованих груп і злочинних організацій, що скоїли 2945 злочинів, з яких 77,8% (на 5,4 в.п. менше, ніж у січні–вересні 2009р.) становили тяжкі та особливо тяжкі.

Найбільше зростання кількості злочинів, скоєних організованими групами та злочинними організаціями, спостерігалось в Хмельницькій області – у 2,5 раза.

Кількість потерпілих від злочинів за січень–вересень 2010р. становила 237,4 тис. осіб (на 30,1% більше, ніж у січні–вересні 2009р.), з числа яких 81,3 тис. – жінки, 20,6 тис. – пенсіонери, 8,1 тис. – неповнолітні та 2579 осіб – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (72,8%) від крадіжок – 155,6 тис. та грабежів – 17,3 тис. осіб, серед яких 26,4% – жінки

¹ Без урахування злочинів, зареєстрованих податковою міліцією.

(62,6 тис. осіб). У дорожньо-транспортних пригодах на території країни постраждало 6,6 тис. осіб, з яких 22,5% – загинуло. Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 4365 осіб, з числа яких 17,1% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 34,4% було вбито.

Серед виявлених осіб (174 тис.), які вчинили злочини, 26% раніше вже ставали на злочинний шлях, з яких кожний другий має незняту або непогашену судимість, 19,5% вчинили злочин у групі, 15% знаходились у стані алкогольного сп'яніння; 14% – жінки, 6,3% – неповнолітні. Питома вага працездатних осіб, підозрюваних у скоєнні злочинів, які на момент учинення злочину не працювали і не навчались, становила 64,7%.

В.о. Голови

В.О. Піщейко